

رَب بئله دئییر،

^{۱۸} بو زادلاری قَدیمدن آشکار ائدن رِب.»

^{۱۹} «پس منیم حکمیم بو دور کی بیز تارئیا ساری دؤئن غیری یهودی لاری اذیت ائدمه یه سیک. ^{۲۰} آما اوللار ایچی بیر نامه یازاسیک تا اؤزلرینی بُتلار تقدیم اولان خورکی لردن، عقت سیزلیگدن، بوغولموش حیوان لارینگ آتیخی یئمکدن و قاندان ایراق ساخلایالار. ^{۲۱} بو سبریه کی قَدیمدن بری هر شنبه، واری شَهردره یهودی لارینگ عبادتگاهیندا موسای پیغمبر شریعتی اوخولموش و تعلیم وئرلیمیش.»

شورا نامه سی غیری یهودی ایماندارلارا

^{۲۲} پس حواری لر و شیخ لر، بوتون کلیسا آداملاری اینان بئله مصلحت گوردولر کی اؤز آرالاریندان بیر پارا آدام سچلر و اوللاری پولس و بارنابا اینان انطاکیه شهرینه یوللایالار. اوللار برسابا چاغیریلان یهودای و سیلاسی کی کاکالار آراسیندا زهرلیگ مقامینی وارلاری ایدی، سچدیلر. ^{۲۳} اوللار آپاران نامه ده بئله یازلیمیش ایدی:

«بیز حواری لردان و شیخ لردن، کاکالارینزدان

انطاکیه، سوریه و کیلیکیه ده کی غیری یهودی کاکا باجی لارا،

سالاملار!

^{۲۴} ائشیدیمیشک کی بیر پارا آدام بیزدن، بدون از بو کی بیز بئللرینی یوللامیش اولاک، گلمیشلر و گپلری اینن سیزی تشویشه آتمیشلار و فکرلرینی پریشان ائدمیشلر. ^{۲۵} بو سبریه ده بیزیم واریمیز بئلینه بئله مصلحت گوردوک کی بیر پارا آدام سچک و اوللاری عزیزلریمیز، بارنابا و پولس اینان، سیزینگ یانینزا یولا سالاک. ^{۲۶} ائله او بارنابا و پولس اینان کی جان لارینی زبیمیز عیسا مسیحینگ آدی خاطرینه آل لری اوجینا قویموشلار. ^{۲۷} پس یهودا و سیلاسی یوللامیشاک تا اوللارینگ اؤزو، ائله بو زادلاری اؤز دیل لری اینن سیزه دئیئر. ^{۲۸} بو سبریه کی تارئینگ مُقدس روحو و بیز، بئله مصلحت گوردوک کی بو واجب زادلردان آیری، بیر آیری اوک سیزینگ دالینزا قویمایاک، ^{۲۹} بو کی بُتلار ایچی قوربانلوق اولونموش آئدن، قاندان، بوغولموش حیوان لارینگ آتیخی یئمکدن و عقت سیزلیگدن اؤزونگوزو ایراق

ساخلائنز. اگر اؤزونگوزو بو زادلاردان ايراق ساخلائايينز، خوب ايش
گؤرموشئينز. سلامت اولينز.»

^{۳۰} پس اوللار يولا دؤشدولار و انطاكيه شھرينه گئتديلر. اؤردا كليسا
آداملاريني بير يتره گپ ائديلر و نامهي وئرديلر بئللرينه. ^{۳۱} اوللار نامهي
اوخوياندا، نامه نينگ پيغاميندان كي دلگرم ليگ وئيردي، خوشحال اولدولار.
^{۳۲} يهودا و سيلاس دا كي اؤزلري پيغمبر ايديلر، چوخ سؤزلر اينن، كاكلاري
تشويق ائديلر و بئللرينه قوت وئرديلر. ^{۳۳} يهودا و سيلاس بير مدت اؤردا
قالديلار و اوندان سورا كاكلار اوللاري سالامتليگ اينن يولا سالديلار تا اوللاري
يوللايانلار يانينا گئري بوكولر. ^{۳۴} اما پولس و بارنابا انطاكيه ده قالديلار.
^{۳۵} اوللار چوخ آيري ايماندارلار اينان، زئينگ كلاميني تعليم وئيرلردي و اعلام
ائديرلردي.

پولس و بارنابا آراسينداكي اختلاف

^{۳۶} نچه گؤندن سورا، پولس، بارنابا دئدي: «گل تا دؤنك واري او شھرلره
كي زئينگ كلاميني اعلام ائدميشديك و كاكلاري گؤرك و گؤرك كي نه بين
ديرلر.» ^{۳۷} بارنابا سئدي كي مرفس چاغيريلان يوحنايي ده اؤزلري اينن آپارالار،
^{۳۸} اما پولس صلاح بيلمه دي كي مرفسي كي پامفيليه ده اوللاردان آيريلميشدي و
بئللري اينن همكارليگ ائدمه ميشدي، اؤزلري اينن آپارالار. ^{۳۹} پولس و بارنابا
آراسيندا بير سخت اختلاف دوشدو ائله كي بير بيردن آيريلديلار. بارنابا، مرفسي
گؤتوردو و دريا يولوندان قيرسه گئتدي؛ ^{۴۰} اما پولس، سيلاسي سچدي. كاكلار
اوللاري زئينگ فيضيئه تاپشيرديلار و اوندا اوللار يولا دؤشدولار. ^{۴۱} پولس
سوريه و كيليكيه دن گئتدي و اوراداكي كليسالارا قوت وئيرلردي.

۱۶

تيموتائوس، پولسا و سيلاسا قوشولير

^۱ پولس دربه و لستره شھرلرينه گلدی. اؤردا بير تيموتائوس آدلي شاگرد
زندليگ ائديردي. تيموتائوسينگ آناسي يهودي ايدى و ايماندار ايدى، اما
بووآسى يونانلى ايدى. ^۲ كاكلار لستره ده و قونيه ده اؤندان خوب دئيرلردي.
^۳ پولس كي سئيردي تيموتائوس بئلسينه قوشولا، اورالردا زندليگ ائدن
يهودى لار خاطرينه آپاردى تيموتائوسى سئت ائدى، بو سبريه كي واري كس

بیلیرلردی کی اؤنونگ بووآسی یونانلی دیر. ^۴ اوللار ائله بئله کی یوللاریندا، بو شہردن او شہرہ گئدیرلردی او قانونلاری کی اورشلیمده کی حواریلار و شیخ لَر قؤیموشلاردی اؤرانینگ اداملارینا وئردیلر تا او قانونلارا گؤره رووآل ائدلر. ^۵ بئله، کلیسالرداکی اداملار ایماندا قوت توتیرلاردی و گؤن به گؤن سایقوشلاری آرتیق اولیردی.

پولس رؤیاسی

^۱ اوللار فُریجیه و غَلاطیه منطقه لَرنیدن گچدیلر، بو سَبریه کی تارئنینگ مُقدّس روحو اوللارا اجازہ وئرمہدی کی آسیا منطقه سینده تارئ کلامیندان دانیشالار. ^۲ اوندان کی میسیہ منطقه سینہ ائتیشدیلر، تلاش ائدیلر بیطینیہ ولایتی ایچینہ گئدلر، اما عیسا روحو اوللارا اجازہ وئرمہدی. ^۳ پس میسیہ دن رد اولدولار و گئدیلر تُروآس شہرینہ. ^۴ پولس گئجہ بیر رؤیا گوردو. گوردو کی بیر مَقدونیه لی کیشی اؤردا تورموش و بئلسینہ یالواریر دئیر کی: «مَقدونیه یہ گل و بیزہ کؤمک ائد.» ^۵ پولس بو رؤیای گؤزنده، بیز فی الفور مَقدونیه یہ ساری یولا دؤشدوک، بو سَبریه کی داها بو نتیجہ یہ ائتیشدیک کی تارئ بیزی چاغیرمیش تا اینجیلینگ خوش خَبرینی اوللارا وئرک.

لیدیہ ایمان گتیرمکی

^{۱۱} بئله، بیز کشتی اینن تُروآس شہریندن مستقیم گئتدیک ساموئراکی جزیرہ سینہ و صاباسی ده نیاپولیس شہرینہ ائتیشدیک. ^{۱۲} اؤردان دا فیلیپی شہرینہ گئتدیک کی مَقدونیه منطقه سی نینگ بیر مهم شہر لَرنیدن ایدی و روملی لار اؤردا زندلیگ ائدیرلردی و نئجہ گؤن او شہردہ قالدیک.

^{۱۳} مُقدّس شنبہدہ گئتدیک شہرینگ دروازہ سیندان یازیا بیر چی قیراقینا، بیر یئرہ کی گمان ائدیردیک اؤرا دُعا ائدمک یئری دیر. اوتوردوک و او آروادلار اینان کی بئلینہ بیغیلیمیشلردی دانیشدیک. ^{۱۴} اوللارینگ آراسیندان بیر لیدیہ آدلی آرواد بیزیم گپ لَرمیزہ قولاق آسیردی. او تیاتیرا شہری نینگ اداملاریندان ایدی و ایشی دا بو ایدی کی آرغوانلی پارچالاری کی چوخ دا گران ایدیلار، ساتیردی. بو آرواد تارئ پی پَرس تئدیردی. رب اؤنونگ اؤرہ کینی آچدی تا پولس گپ لَرنہ ہوش وئرہ گؤرہ نہ دئیر. ^{۱۵} لیدیہ و اوباسی آدمی تَعَمید غُسلی توتاندان سورا، لیدیہ اصرار اینان بیزہ دئدی: «اگر اینانیراینز کی ربّہ ایمان گتیرمیشم، منیم ائویمہ گلینز و قالینز.» بیز دا اؤنونگ دئدیگینہ بوین آیدیک.

پولس اینان سیلاس زنداندا

۱۶ بیر گون کی گئیدیردیک ائله او دُعا ائدمک یئرینه، بیر جاهال کنیز اینن قرشیلشدیک کی بیر روح اؤنونگ وجودی ایچینه گیرمیشدی کی باعث اولیردی او کنیز فالگیرلیگ ائده. او بو فال توتماک اینان چوخ سود اؤز آریاب لارینا ائتیشدیریردی. ۱۷ او کنیز دؤشدو پولس و بیزیم قولونجومیزا و لیکله بیردی کی: «بوکیشی لر، مُتعال تارئنینگ نوکرلری دیرلر کی نجات یولونو سیزه اعلام ائدیرلر.» ۱۸ چوخ گون لر قیز ائله بئله بو ایشی گوروردو. آخیر پولسینگ صبری باش اولدو، دؤندو و او روحا دئدی: «عیسا مسیحینگ آدیندا سنه فرمان وئریم کی بو قیزدن یازی چیخینگ!» او روح ائله او آن قیزدن چیخدی یازی. ۱۹ آما اوندا کی او کنیزینگ آریاب لاری گوردولر کی سود ائدمک ایچی داها بئلگینه امید قالمامیش، پولس و سیلاسی توندولار بئلگینی سئیده سئیده چکدیلر شهرینگ میدانینا، رئیس لر حضورنا. ۲۰ اوللاری قاضی لار یانینا گتیرنده، دئدیلر: «بو کیشی لر یهودی دیرلر و بیزیم شهریمیزده شلوغ سالیرلار. ۲۱ بیر پارا رسم لر خلخه اعلام ائدیرلر کی بیز روملی لار ایچی جایز ده ییل کی اوللاری قبول ائدک یا دا اوللارا عمل ائدک.»

۲۲ جمعیت ده پولس و سیلاسا حمله ائدمکده او آدام لارا قوشولدولار. او قاضی لار دستورینا، پولس و سیلاسی رختلرینی دال لاریندا بیرتدیلر و تۆکدولر و اوللاری چماق اینان ووردولار. ۲۳ پولس و سیلاسی چماق اینان چوخ ووراندان سورا، بئلگینی آتدیلار زندانا و زندانبانا دا دستور وئردیلر کی اوللاردان گوز گؤتورمه یه. ۲۴ زندانبان دا کی بیر بئله یین دستور آلمیشدی، اوللاری او ایچریده کی زندانا آتدی و قیچ لرینی ایکی آعاج گنده سی نینگ آراسینا قویدو و زنجیرله دی.

فیلیپه لی زندانبان ایمان گتیریر

۲۵ تقریباً گنجه یاری ایدی کی پولس و سیلاس دُعا ائدیرلردی و تارئیا حمد و ثنا ییری بیرله بیرلردی. زندانی لار اوللار سسینه قولاق آسیرلاردی ۲۶ کی بیردن بیر بویوک زلزله گلدی، ائله کی زندانینگ پی پی تیردی و ائله او آن واری دَرلر آچیلدیلار و واری زندانی لارینگ زنجیرلری آچیلدی تۆکولدو. ۲۷ وختی کی زندانبان او یاندى و گوردو کی زندانینگ درلری آچیق دور، قیلجینی چکدی تا اؤزونو اؤلدوره، بو سبریه کی گمان ائدیردی زندانی لر قچمیشلر. ۲۸ آما پولس

اوجا سس اینن چاغیردی دئدی: «اؤز باشینگا قَصْبا سالما، چونکی بیزیم واریمیز ائله بوردایاک!»^{۲۹} زندانبان چیراغ لار سئدی و تله سیق زندانینگ ایچینه گئندی و ائله بئله کی قورخودان تیره ییردی پوئس و سیلاس قیچینه دؤشدو. ^{۳۰} اوندا اوللاری گتیردی یازیا و خبر آلدی: «آقالار، نه ایش گؤره سیم تا نجات توتام؟»^{۳۱} اوللار جواب وئردیلر: «رَب عیسیایا ایمان گتیر و نجات توتارانگ. سن و اوبانگ آدمی.»^{۳۲} پوئس و سیلاس رَیننگ کلامی باره سینده اؤنونگ اینان و واری او آدام لار اینان کی اؤنونگ اوباسیندا ایدیلار دانیشدیلار. ^{۳۳} گئجه ائله او ساعات، زندان بان اوللاری آپاردی و یارالارینی یوودو؛ زندان بان فی الفور تَعْمید توتدو، اؤزو و بوتون اوباسی آدمی. ^{۳۴} اوندا اوللاری آپاردی اؤز ائوینه و اوللارا خورکی وئردی. او زندان بان و اوباسی نینگ باقی آدام لاری خوشحال ایدیلار کی تارئیایا ایمان گتیرمیشلر.

^{۳۵} یئر آچیلاندا، قاضی لار، مأمور یوللادیلار او زندان بان یانینا و دئدیلر: «او کیشی لری ویل ائد تا گئدَلر.»^{۳۶} زندانبان بوللاری پوئسا خبر وئردی و دئدی: «قاضی لار دستور یوللامیشلار کی سیزی آزاد ائدم. داها ایندی گلینز یازیا و سلامتلیگ اینن گئدینز.»^{۳۷} آما پوئس بئللرینه دئدی: «اوللار بیزی دا کی روم تَبعه سی یاک، بوندان ایلری کی بئلمیزی محاکمه ائدَلر خلخ جلوسیندا وورموشلار و زندانا آتمیشلار؛ و ایندی سئیرلر بیزی پناهدا آزاد ائدَلر؟ یو، اصلا! قوی تا اؤزلری گلَلر و بیزی بوردان چاخارتالار یازیا.»

^{۳۸} مأمورلار بو گپ لری او قاضی لارا خبر وئردیلر. اوللار ائله کی ائشیتدیلر کی پوئس و سیلاس روم تَبعه سی دیرلار، قورخدولار. ^{۳۹} پس گدیلر و اوللاردان عذر خواهلیگ ائدیلر. پوئس و سیلاسی گتیردیلار یازیا و بئللریندن سئدیلر تا او شَهردَن گئدَلر. ^{۴۰} پس اوللار زنداندان چیخدیلر و گئتدیلر لیدییه گؤرمکینه. کاکالاری گؤزنده اوللاری تشویق ائدیلر. اوندان سورا دا اؤردان گئدیلر.

۱۷

تسالونیکیده شلوغ دؤشیر

^۱ پوئس اینان سیلاس، آمفیپولیس و آپولونیا شَههرلیندن گچندن سورا، تسالونیک شَههرینه گدیلر، کی اؤردا بیر یهودی عبادتگاه وار ایدی. ^۲ پوئس همیشه کی رسمی اوستوندن گئندی عبادتگاهیا. او اؤچ مُقدّس شنبه بیر بیر

آردینا، اوللار اینان مُقدّس یازیلی لاردان بحث ائدیردی ^۳ و توضیح وئیردی و بئللرینه ثابت ائدیردی کی لازم ایدی کی مَسیح رَجْر چَکه و اؤلورَدَن دَئریله. او دئیردی کی: «بو عیسا کی سیزه اعلام ائدیرم، ائله او وَعده وئریلَن مَسیح دیر.» ^۴ اوللارینگ آراسیندان بیر پارا آدام مُجاب اولدولار و پوئس و سیلاسا قوشولدولار. ائله بئله دا بیر بویوک جمعیت تارئی پَرسِت ائدَن یونانلی لاردان و اَلبَت اوللار آراسینداکی باشی بویوک آروادلارینگ سایقوشی دا آز ده بیلدی. ^۵ آما یهودی لار خسودلیگ ائدیلمه و بیر پارا شَریر آدام بازاردان کُپ ائدیلمه و بیر اوباش بئیله دؤرتدییار و شَهرده شلوغ سالدییار. اوللار تۆکدولر یاسون ائوینه تا پوئس و سیلاسی چیخارتالار یازیا، جماعت آراسینا. ^۶ اوللاری بولا بیلیمه ینده، یاسونی و بیر پارا کاکالاری چَکدیلمه شَهرینگ باشی بویوک لری یانینا. اوللار داد وورولاردی کی: «او کیشی لَر کی دنیا پی اویز و بویز ائدمیشلَر، بورایا دا گلمیشلَر. ^۷ یاسون ده اوللاری آپارمیش اؤز ائوینه. بوللارینگ واریمی روم پادشاهی، قیصر فرمان لاری نینگ ضَدینه رووال ائدیلمه و دئیرلر کی بیر آیری پادشاه وار کی آدی عیسا دیر.» ^۸ خَلخ و شَهرینگ باشی بویوک لری بو گپ لری ائشیدَنده، جوشدییار. ^۹ اوللار، یاسوندان و باقی کاکالاردان بیر مقدار پیل ضمانت ایچی آلدیلار و اوندان سورا دا اوللاری ویل ائدیلمه.

پوئس و سیلاس بیریه شَهرینده

^{۱۰} کاکالار فی الفور پوئس اینان سیلاسی گئجه بیریه شَهرینه یوللادییار. اوللار اؤرا ائتیشنده، گئدیلمه یهودی لار عبادتگاهینا. ^{۱۱} اؤراداکی یهودی لار او یهودی لاردان کی تسالونیکیده ایدییار نجیب تر ایدییار. اوللار کلامی شوق و ذوق اینان قبول ائدیلمه و گؤنده مُقدّس یازیلی لاری دَقّت اینن اوخویپلاردی تا گؤزگُ بو زادلار ائله بئله دیر کی بوللار دئیرلر یا یو. ^{۱۲} بئله اولدو کی، یهودی لارینگ چوخو ایمان گتیردییار و ایمان گتیرن سَرشناس یونانلی آروادلارینگ سایقوشی دا آز ده بیلدی و ائله بئله ده سَرشناس یونانلی کیشی لَرَدَن.

^{۱۳} آما اوندا کی تسالونیکیداکی یهودی لار بیلدیلمه کی پوئس بیریه ده دا تارئی کلامینی اعلام ائدیر، بیریه ده دا گئدیلمه و خَلخی جوشاردیلار و شَهرده شلوغ سالدییار. ^{۱۴} اوندا کاکالار پوئسی ائله او آن یوللادییار دریا قیراقینا ساری. آما سیلاس و تیموتائوس بیریه ده قالدیلار. ^{۱۵} پوئس اینن گئدَن آداملار، آتِن

شہری نَنچاز، اُونونگ یانی سورا گتتدیَلر و اوندان سورا بیر فرمان اینان کی سیلاس و تیموتائوس ایچی ایدی اوردان گتتدیَلر. او دا بو ایدی کی سیلاس و تیموتائوس هر نه تترتر پوئسا قوشولاسیلا.

پوئس آتِنده

^{۱۶} ائله بئله کی پوئس آتِنده اوللار یولونو گؤزله ییردی، بونونگ گؤرمکیندن کی شهر دؤلُو بُت دیر، روحو ایچینده پریشان اولدو. ^{۱۷} پس عبادتگاهدا، یهودی لار و تارئپی پرست ائدن آدم لار اینن، بازاردا ده هر گؤن اوردانی آداملار اینان بحث ائدیردی. ^{۱۸} بیر پارا اپیکوری و رواقی فیلسوف دا پوئس اینان بحث بناسی قؤیدولار. اوللارینگ بیر پاراسی دئییرلردی: «بو ویراج نه سئیر دئییه؟» باقی کس ده دئییرلردی: «بیرینه بنزه بیر کی اوزگه تارئلاری تبلیغ ائدیر.» بو سبریه کی پوئس، عیسا و اولومدن دتریلیمک باره سینده تعلیم وئیردی. ^{۱۹} اوللار پوئسی گؤتوردولر و آپاردیلار آریوپاگوسا کی خلخ اؤرا بیغیلیرلردی. اوللار پوئسا دئدیلر: «اولیر بیلک بو تارآ تعلیم کی سن وئیرینگ، نه دیر؟ ^{۲۰} بو سبریه کی سؤزلرینگ بیزیم قولاقیمیزا بئله عجیب-غریب گلیر. پس سئیرک بیلک کی بو زادلارینگ معنی سی نه دیر.» ^{۲۱} واری آتئلی لر و اؤردا زندلیگ ائدن غریبه لر، هئج ایش گؤرمئیرلردی به غیری بو کی اوتورالار و تارآ عقیده لر باره سینده دانیشالار و ائشیدلر.

^{۲۲} پس پوئس آریوپاگوس اورتاسیندا توردو و دئدی: «ای آتِن کیشی لری، من گؤرورم کی سیز هر نظر دن چوخ دینداراینز. ^{۲۳} بو سبریه کی اوندا کی شهرده گزیردیم و او زادلارا کی سیز پرست ائدیرینز باخیردیم، بیر قوربانگاها تیش گلدیم کی اوستونه یازیلیمیشدی: «ناتانیش تارئ ایچی.» ایندی، من او ناتانیشی کی پرست ائدیرینز بئلینزه اعلام ائدیرم. ^{۲۴} او تارئ کی دنیایی و هر نه بی کی ایچینده دیر یاراتدی، گؤی و یئرینگ آیه سی دیر و بشر آلی اینن دوزهن مَعبدالرده زندلیگ ائدمئیر. ^{۲۵} بشر آل لری باشارماز اونا خدمت ائده، بئله کی انگار او بیر زادا مُححتاج دیر، بو سبریه کی اُونونگ اؤزو بوتون بشره زندلیگ، نَفَس و واری زاد وئیریر. ^{۲۶} او واری مَلت لرینگ آدم لارینی بیر نفر دن دؤرتندی تا یئرینگ او باشیندان بو باشی نانچاز زندلیگ ائدَلر؛ او، ایلرتدن معین اولونموش زامانلاری و او یئری کی اؤردا زندلیگ ائده سیلر معین ائدی. ^{۲۷} تا آداملار تارئ قولونجونا گزَلر، تا بلکم اونا ساری گتدَلر و اؤنو بولالار، هرچند کی تارئ بیزیم هئج بیریمیز دن ایراق

”دئرليگيميز، تربشديگيميز و وارليگيميز اوندان دير؛“

ائله اوله يين كي حتي سيزينگ اؤز شاعرلرينزينگ بير پاراسي ده دئميشلر كي:

”گرچكدن كي بيز اؤنونگ نسليندنك.“

۲۹ »ايندي كي تاري نسليندنك بئله يين فكر انديمه سيك كي الهى وارليگ طلا و نقره و قيمتلى داش له يين زاد دير كي آداميزادينگ هنرى و تخيلى اونو دؤزتميش اولار. ۳۰ قديمده تاري بئله يين نادان ليگلار اوستونه گؤز يوميردى. آما ايندي او واري يترده واري آدام لارا فرمان وئيرير كي توبه ائدر. ۳۱ بو سبريه كي تاري بير گؤنو قرار وئرميش كي او گؤنده او آدام طريقيندن كي بئلسيني معين انديميش دنيايا عدالت اينن حكم ائدر؛ و او سچديگي آدامينگ اؤلوردن دئريتمكي اينن، واري گسي بو ايشدن مطمئن انديميش.«

۳۲ اوللار اولومدن دئريلمك باره سينده ائشيدنده، بير پاراسي ريشخند ائديگر، آما باقي سي دئديلر: »بيز بو باره ده گئنه ده سندن ائشيترك.« ۳۳ پس پولس اوللارينگ آراسيندان گئتدى. ۳۴ آما بير پارا آداملار اونا قوشولولار و ايمان گتيرديلر. او آدام لار آراسيندا ديونييسيوس كي آريوپاگوس آدام لاريندان ايدى، بير داماريس آدلى آرواد و نجه آيري آدام دا وار ايديلار.

۱۸

پولس قرنتس دا

۱ بو زادلاردان سورا، پولس آيندان چيخدى و قرنتس شهرينه گئتدى. ۲ اوردان پولس بير آكيلا آدلى يهودى كيشي اينن آشنا اولدو. او كيشي پونتوس ولايتي نينگ آدام لاريندان ايدى و تازاليگدا آروادى اينان كي آدى پريسكيلا ايدى ايتاليا دان گلميشدى. بو سبريه كي روم پادشاهى، گلوديوس فرمان وئرميشدى كي واري يهودى لار روم دان چيخسيلر. پولس اوللارينگ گورمكينه گئتدى ۳ و بو خاطره كي پولسينگ ايشي دا اوللار له يين چادر تيمك ايدى، اوللار يانيندا قالدى و ايش گوردو. ۴ پولس هر شنبه، يهودى لارينگ عبادتگاهيندا بحث

انڊيردي و تلاش انڊيردي تا يهودي لاري و يونانلي لاري مُجاب انڊه.

° اوندا كي سيلاس و تيموتائوس مقدونيه منطقه سيندن ائتيشديلر، پولس تاري كلامي نينگ تعليم وئرمكينه مشغول ايدى و يهودي لارا گواھليگ وئيردي كي عيسا ائله او وعده وئرين مسيح دير. ٦ آما اوندا كي اوللار پولس اينان ضد انڊيلر و بئلسيني سؤيديلر، او اؤز قاباسيني سيلكه له دى و اوللارا دئدى: «قائينز اؤز بوينونزا! منده تقصير يوخ. ايندى دن بئله غيري يهودي لارا ساري گنده رم.» ٧ پولس اوردان چيخدى و گئتى بير كيشي نينگ ائوپنه كي آدى تيتيوس يوستوس ايدى. بو كيشي تاري ئي پرست انڊيردي. اؤنونگ ائوي عبادتگاهينگ پھلي سينده ايدى. ٨ عبادتگاه رئيسي، گريسپوس اوباسي آدامي اينان واري بئلينه ربه ايمان گتيرديلر. قرنتس خلخي نينگ چوخو پولسينگ سؤزلريني ائتشدنده، ايمان گتيرديلر و تعميد غسلى توتدولار. ٩ بير گئجه رب ديشده پولسا دئدى: «قورخما! بلكي دانيش و بي سس تورما! ١٠ بو خاطره كي من سنينگ اينم و هئچ كس سنه حمله انڊمز تا باشينگا بير قضا گتيره. بو سبريه كي من بو شهرده چوخ آدام وارينم كي منيم خلخيم ديرلار.» ١١ پس پولس بير ايل يارينم اوردان قالدى و تاري كلاميني اوللارا تعليم وئردى.

١٢ آما اوندا كي گاليو، آخائيه منطقه سى نينگ والي سى ايدى، يهودي لار بيرليكه پولس ضدينه تورددولار آياق و اؤنو گتيرديلر محكمه حضورونا. ١٣ اوللار دئيرلردى: «بو كيشي خلخي مُجاب انڊير كي شريعت دئديگي ظريقتينگ برعكسينه تاري ئي پرست انڊلر.» ١٤ ائله پولس سئيردى دانيشا كي، گاليو يهودي لارا دئدى: «اي يهودي لار، اگر بير پئس ايش يا دا بير سخت جرم آرادا وار ايدى، من دليل وارينم ايدى كي سيزينگ شكائيتينزي قبول انڊم. ١٥ آما بو سبريه كي بو مُرافا اؤز سؤزلرينز و آدلارينز و شريعتينز اوستونه دير، اؤزونگوز بونو حل انڊينز. من سئمئيرم كي بو زادلارا حكم انڊم.» ١٦ و بئللريني محكمه دن آندى يازيا. ١٧ اوللارينگ وارينم عبادتگاه رئيسي، سوستنسي توتدولار و محكمه قرشيسينده بئلسيني ووردولار. آما گاليو بوللارينگ هئچ بيرينه اعتنا انڊمه دى.

پولس بؤكولدو انطاكيه

١٨ بو تفاقدان سورا، پولس چوخ گؤنلر قرنتس دا قالدى و اوندان سورا، كالالردان آيريلدى و دريا يولوندان گئتى سوريه يه. پريسكيلا و آكيلا دا پولس

اینان ایدیلار. پوئس کِنخْریه ده باشینی قیرخدی، بو سَبریه کی نَدَر واری ایدی. ^{۱۹} اوللار اَفْسُسا گَنده، پوئس اُوردا اوللاردان آیریلدی و اُوزو گئتدی عبادتگاها و یهودی لار اینن بحث ائدیردی. ^{۲۰} اوندا کی اوللار پوئس دان سئدی لَر کی بیر مُدّت آرتیق اوللار اینان قالا، او قبول ائدمه دی. ^{۲۱} آما اوللار اینان خدا فظلیک ائندنه بئللرینه دئدی: «اگر تارئ سئیه، دؤنرم یانینزا.» و کشتی یه میندی و اَفْسُسدان چیخدی. ^{۲۲} قیصریه ده کشتی دَن ائندنه، کلیسا آدام لاری نینگ گُورمکینه گئتدی، اوندان سورا دا گئتدی اَنطاکیه شَهرینه. ^{۲۳} بیر مُدّت اُوردا قالدان سورا اُوردان چیخدی و غَلاطیه و فُریجیه منطقه لری نینگ واری یئرلرینه گئتدی و واری شاگرد لری ایماندا تقویت ائدی.

آپوئس جرأت اینن اَفْسُسدا دانیشیر

^{۲۴} بیر آپوئس آدلی یهودی کی اسکندریه شَهری نینگ آدامی ایدی، گلدی اَفْسُس شَهرینه. بو کیشی دانیشماکدا چوخ ماهر ایدی و مُقدّس یازیلی لاری دا چوخ خوب بیلیردی. ^{۲۵} بو آدام رَبّ یولوندا تَعْلیم توتوموشدو و غیرت اینن دانیشیردی و دَقّت اینن عیسا باره سینده تَعْلیم وئریردی. هَرچند کی فقط یحیا تَعْمیدیندن خبر واری ایدی. ^{۲۶} آپوئس یهودی لارینگ عبادتگاها ایندا جرأت اینن دانیشماکا باشلادی. آما پُریسکیلا و آکیلا اُونونگ سؤزلرینی ائشیدندنه بئلسینی آپاردیلار اُوز یانلارینا و تارئ یولونو دقیق تر اونا اُورگتدیلر.

^{۲۷} اوندا کی آپوئس سئیردی گنده اَخائیه منطقه سینه، کاکالار بئلسینی تشویق ائدی لَر و باقی شاگرد لَر ایچی یازدی لار کی اُونو خوش ایز اینان یوئودالار. آپوئس اُورا ائتیشنده، اوللار کی فیض واسطه سی اینن ایمان گتیرمیش لَر دی چوخ کُومک ائدی. ^{۲۸} بو سَبریه کی واری گسینگ حضوروندا یهودی لارینگ نظرلرینی سفت و سَخْت رَد ائدیردی و مُقدّس یازیلی لار طریقیندن ثابت ائدیردی کی عیسا ائله او وَعه ده وئریلن مَسیح دیر.

پوئس اَفْسُسدا

^۱ اوندا کی آپوئس قُرنئس شَهرینده ایدی، پوئس او ولایتینگ ایچینده کی یئر لَر دن گچندن سورا، اَفْسُس شَهرینه ائتیشدی. اُوردا نئچه شاگرد بولدو ^۲ و اوللاردان خبر آلدی: «ایمان گتیرنده، تارئ نینگ مُقدّس روحونو آلدینز؟»

اوللار دئدیلمر: «یو، بیز تارئنینگ مُقدّس روحونونگ وارلیگیندان هئچ خبر یوخوک.»^۳ پوئس بئللرینه دئدی: «پس نه بنا بُنادا تَعْمید عُسلی توتدینز؟» اوللار دئدیلمر: «یحیا تَعْمیدی.»^۴ پوئس دئدی: «یحیا اوللاری کی توبه ائدیلمر تَعْمید وئیردی و خلخه دئیردی اونا کی اؤزوندن سورا گلسی ایدی ایمان گتیرلر، یعنی عیسیایا.»^۵ اوللار بونو ائشیدنده، رُب عیسیا آدیندا تَعْمید توتدولار.^۶ پوئس آلبینی اوللار اوستونه قویندا، تارئنینگ مُقدّس روحو اوللارا گلدی و اوللار آیری دیلره دانیشماکا و نُبوت ائدمگه باشلادیلار.^۷ او کیشی لَر واری بئلینه، تقریباً اون ایکی نفر ایدیلمر.

^۸ پوئس گئتدی یهودی لارینگ عبادتگاهینا. او اؤچ آی جرأت اینن اؤردا دانیشیردی و تارئ پادشاهلیگی باره سینده بحث ائدیلمر و اوللاری مُجاب ائدیلمر.^۹ آما اونا کی اوللارینگ بیر پاراسی سَرَسخت لیگ ائدیلمر و ایمان گتیرمئیردی و جماعت جلوسیندا بو ظریقت آهلینه یعنی ایمان گتیرنلره پئس دئیرلر، پوئس، اؤزونو اوللار آراسیندا چکدی قیراقا، شاگردلری گؤتوردو و هر گؤن تیرانوس تالاریندا بحث ائدیلمر و دانیشیردی.^{۱۰} ایکی ایل بئله بین گجدی، ائله کی آسیا منطقه سینده زندگی ائدنلرینگ واریسی، هم یهودی، هم ده یونانی، رَیننگ کلامینی ائشیتدیلمر.

اسکیوا اوغوللاری

^{۱۱} تارئ پوئس آل لری اینن عَجیب و غَریب مُعجزه لَر ائدیلمر،^{۱۲} ائله کی خلخ حَتّی پوئس بدنینه ده یِن یاغلوغ لاری و پیشبندلری گؤتورورلر و آپاریرلر مَریض لَر ایچی. اوللارینگ مَریضلیگ لری خوب اولیردی و شیطانلی روح لار اوللاردان یازیا چیخیرلر.

^{۱۳} پس بیر پارا دوره گرد جین گیر کی یهودی ایدیلمر، تلاش ائدیلمر کی اوللار اوستونه کی شیطانلی روح لارا گرفتار ایدیلمر رُب عیسیا آدینی دئیلر. اوللار دئیرلر: «سیزی، پوئس اعلام ائدیلمر عیسیا آند وئیرک!»^{۱۴} بو ایشی گؤرن لَر، اسکیوانینگ یئندی اوغوللاری ایدیلمر. اسکیوا یهودی لارینگ بیر باش کاهن لریندن ایدی.^{۱۵} آما او شیطانلی روح اوللارا جواب وئردی کی: «عیسایا تانی بیرام، پوئس ده تانی بیرام، آما سیز کیمنیز؟»^{۱۶} او کیشی کی وجودی ایچینده شیطانلی روح وار ایدی، اوللارا حمله ائدی و اوللارینگ واریسینا گؤج اولدو و بئللرینی ائله ووردو کی لیت و یارالی او ائودن قاچدیلمر.

۱۷ افسس شہریندہ زندلیگ ائدن لَرینگ واریسی، چہ یہودی چہ یونانی، بو دوشن تفاقدان خبر اولدولار. اوللارینگ واریسی نینگ جانینا قورخو دوشدو و رُب عیسانینگ آدینا حُرمت ائدیرلردی. ۱۸ ائله بئله ده، چوخ آدام اوللاردان کی ایندی ایمان گتیرمیشلردی گلدیلر و عالم آشکار اؤز ایشلرینہ اعتراف ائدیلر. ۱۹ چوخ آدام دا اوللاردان کی اوندان ایلری جادوگرلیگ ائدیرلمیش، کتاب لارینی گتیردیلر واری گسینگ گؤزو دَمیندہ یاندیردیلار. او کتاب لارینگ قیمتینی کی حساب ائدیلر، آلمینگ نُقرہ سِگہ سی ایدی. ۲۰ پس رَینگ کلامی ائله بئله داغیلردی و قوَت توتیردی.

۲۱ بو تفاق لاردان سورا، پوئس مُقدّس روحونگ ہدایتی اینن، تَصمیم توتدو کی مَقدونیہ منطقہ سی و آخائیہ منطقہ سی نینگ یولوندان اورشلیمہ گندہ. پوئس دئییردی: «اؤرا گندیگیمدن سورا، روم شہرینی ده گورہسیم.» ۲۲ اوندا بئلسینہ کؤمک ائدلرینگ ایکی نفرینی، یعنی تیموتائوسی و إراستوسی مَقدونیہ یوللادی و اؤزو بیر مُدت آسیا منطقہ سیندہ قالدی.

اِفْسُسدَکی شلوغ

۲۳ او موقعدہ، اہل طریقت اوستونہ بیر بویوک شلوغ دوشدو. ۲۴ بیر دیمتریوس آدلی نُقرہ کار کی نُقرہ بُتلار آرتمیسدن دوزہ تیردی و بو یولدان صنعت کارلار ایچی چوخ ایش گتیریردی، ۲۵ صنعت کارلاری و بو حرفہدہ ایش گورن لری بیر یئرہ کُپ ائدی و دئدی: «کیشی لَر، بیلیرینز کی بیزیم مال و منالیمیز بو حرفہدن دیر. ۲۶ ائله بئله کی گورورینز و ائشیدیرینز، نہ فقط اِفْسُسدہ، بلکی تقریباً آسیا منطقہ سی نینگ واری یئریندہ بو پوئس چوخ آداملاری مُجاب ائدمیش و یولدان چاخارتمیش و دئییر کی آدامیزاد آلی اینن دؤزلن تارئلار، تارئ دہ بیللر. ۲۷ و بو خطر وار کی نہ فقط بیزیم کسب و کاریمیز رونقندن دوشہ، بلکی بویوک الہمیز آرتمیسینگ مَعبدی دہ ہنچ سایلا و حتی آرتمیس الہمیز کی واری آسیا منطقہ سیندہ و دنیانینگ واری یئریندہ پَرست اولونیر، اؤز عظمتینی آلدن وئرہ.»

۲۸ اوللار بونو ائشیدندہ، سَخت عصبانی اولدولار و داد چَکیرلردی کی: «اِفْسُسلی لارینگ آرتمیسی بویوک دیر!» ۲۹ پس بوتون شہردہ بلوا دوشدو و خلخ گیج و ویج اولموش لاردی! خلخ واری بئلینہ تاماشا میدانینا ساری قاچدیلار. اوللار گایوس و آریستارخوسی کی مَقدونیہ لی ایدیلر و پوئس

ہمسفر لریندن ایدیلر، سئریده سئریده اؤز لری اینن آپاریرلاردی. ۳۰ پوئس سئردی خلخ ایچینده آلهیننه چیخه آما شاگردلر قوئمادیلار. ۳۱ حتی آسیا منطقه سی نینگ بیر پارا بویوک آفسر لریندن کی پوئس یولداش لاریندان ایدیلر، بئلسینه پیغام یوللادیلار، یالواردیلار کی قیچ آتما یا تاماشا میدانینا.

۳۲ جمعیتینگ بیر پاراسی بیر زاد دئییرلردی، بیر پارا داھاسی، بیر آیری زاد. خلخ گیچ و ویج اولموشلاردی و اوللارینگ دا چوخو هئچ بیلیمئیرلردی نه ایچی کپ اولموشلار. ۳۳ جماعتینگ بیر پاراسی گمان ائدییرلردی کی بو بلوا اسکندر باشی آلتیندا دیر، ائله او اسکندر کی یهودی لار اؤنو آتمیشلاردی ایلری. اسکندر اؤز آلی اینن اشاره ائدیردی و سئردی کی جماعت جلوسیندا اؤزوندن دفاع ائده. ۳۴ آما اوندان کی اوللار بیلدییر کی اسکندر یهودی دیر، واری گس بئلیننه، ایکی ساعاته یاخین داد چکییرلردی کی: «اَفْسُسلر لارینگ آرتیمسی بویوک دیر!» ۳۵ شہرینگ داروغه سی خلخی بی سس ائندن سورا، دئدی: «ای اَفْسُس کیشی لری، کیم دیر کی بیلیمه اَفْسُس شہری بویوک آرتیمس مَعبدی نینگ ناتوری دیر و اؤنونگ گوئیدن نازل اولان مُقدّس داشی نینگ محافظی دیر؟ ۳۶ پس ایندی کی هئچ گس بو حقیقتی انکار ائده بیلمز، سیز آرام اولاسینز و هئچ ایشی تلسیق گورمہ یه سینز. ۳۷ بو سبریه کی بو کیشی لر کی گتیرمیشینز بورا، نه بیزیم مَعبدیمیزه حُرمت سیزلیگ ائدمیشلر، نه ده الهه میزه کُفر دئمیشلر. ۳۸ پس اگر دیمیتریوس و یانیندانی صنعت کارلار بیر گسدن شکایت وارلاری، مَحکمہ دری آچیق دیر و والی لار دا اؤردا دیرلر. شکایت لرینی آپار سینلار اؤرا. ۳۹ آما اگر بوندان آرتیق بیر زاد قولونجوندا یایینز، اونو شہرینگ مَجلسینده حل ائده سینز. ۴۰ بو خاطرہ کی گرچکدن بو خطر وار کی بوگوئن کی تفاقلار سبرسینه، شورش ائدمکه مُتھم اولاک. اگر بئله یین اول، باشارماک بیر قانع ائدن دلیل بو شورش ایچی گتیرک.» ۴۱ داروغه بونو دئدی و جمعیتی داغیتدی.

۲۰

پوئس مقدونیه و یونانا گندیر

۱ شلوغ یاتاندان سورا، پوئس یوللادی شاگردلر قولونجون و بوندان سورا کی بئللرینی تشویق ائدی، اوللار اینان خدافظلیگ ائدی و گتئدی مَقدونیه منطقه سینہ. ۲ اوندان کی او منطقه لردن گچمیشدی و اؤرالارینگ ایماندارلارینی چوخ تشویق ائدمیشدی، گلدی یونانا. ۳ پوئس اؤچ آی اؤردا قالدی. اوندان کی

پولس سئيردى كشتى اينن گنده سوريهيه، يهودى لار اؤنونگ ضدينه نقشه چكديلر. پس تميم توتدو كى مقدونيه يولوندان دؤنه. ^۴ اوللار كى پولسا قوشولموش لاردى بوللار ايديلار: بيريه لى سوپاتروس كى پيروس اوغلو ايدى، تسالونيكلى آريستارخوس و سكوندوس، دربه لى گايوس، تيموتائوس و آسيالى تيخيكوس و ثروفيموس. ^۵ بوللار بيزدن ايلرى گنديلر و ثرواس شهرينده بيزه منتظر اولدولار. ^۶ اما بيز خمير مياسيز چؤره ك عيى گؤن لريندن سورا، كشتى اينن فيلپى شهريندن گتتديك و بئش گؤندن سورا ائتيشديك ثرواسا اوللار يانينا. بيز يئتدى گؤن اؤردا قالدديك.

پولس ثرواسدا

^۷ هفته نينگ اولكى گؤنونده بيز چؤره ك تيكه لىك ايچى بئلينه ييغيلديك. پولس خلى ايچى دانيشيردى و بو سبريه كى سئيردى او گؤنونگ صاباسى اؤردان گنده، گنجه يارى يانچاز سؤزلرينى اوزاتدى. ^۸ بيزيم ييغيلديگيميز بالاخانادا چوخ چيراغ وار ايدى. ^۹ بير ايتيخوس آدى جاهاى پنجره قيراقيندا اوتورموشدو و ائله بئله كى پولس حلى سؤزلرينى اوزاتيردى، او جاهاى يواش يواش بير آغير اوخويا گتتدى. بيردن اؤچونجو طبقه دن دؤشدو آشاغى و اونو گؤتورنده گؤردولر كى اؤلموش. ^{۱۰} اما پولس گتتدى آشاغى، اؤزونو آدى اؤنونگ اوستونه و بئلسيني قوجاقلادى و دئدى: «تلواسيه دؤشمينز، جان وارى!» ^{۱۱} اوندان كى پولس گتتدى اوخارى و چؤره كى تيكه لى و يئدى، سحرنچاز اوللار اينان دانيشدى، اوندان سورا دا اؤردان گتتدى. ^{۱۲} خلى او جاهاى كى دئز يلميشدى آپارديلار و چوخ تسلى توتوموشلاردى.

^{۱۳} بيزلر دا ايلتر كشتيه سارى يولا دؤشدوك و كشتى اينن گتتديك آسوس شهرينه تا ائله اوله يين كى پولس قرار قويموشدو اؤنو اؤردا مينديرك كشتيه. بو سبريه كى اؤزو سئميشدى اؤرانچاز قورولوق يولوندان گنده. ^{۱۴} پولسى آسوسدا گؤرنده، اؤنو كشتيه مينديرديك و ميتيلينى شهرينه گتتديك. ^{۱۵} اؤردان كشتى اينن گتتديك و صاباسينا گلديك خيوس جزيره سى نينگ قرشيسينه. بير گؤندن سورا دا ائتيشديك ساموس جزيره سينه و او گؤنونگ صاباسى دا ميليتوس شهرينده ايديك. ^{۱۶} بو سبريه كى پولس تميم توتوموشدو دريا يولوندان آفسس يانيندان گنجه تا مجبور اولمايا كى وختينى آسيادا تلىف ائده. بو خاطره كى پولس تلسيردى و سئيردى كى اكر اولسا پنتيكاست گؤنونده اورشليمده اول.

پولس افسس شیخ لری اینن دانیشر

^{۱۷} پولس میلیتوسدان پیغام یوللادی افسسا و کلیسانینگ شیخ لریندن سئدی تا گلکریانینا. ^{۱۸} اوللار گلنده بئللرینه دئدی: «سزینگ اوزونگوز بیلیرینز کی اولکی گوندن کی قیچ قوبدوم آسیا منطقه سینه، نهیین بوتون وخت سزینگ آراینزدا زندلیگ ائدمیشم ^{۱۹} و ربی بوتون گونگول آچاقلیگ اینان، گوز یاشی اینان و او سختلیگ لری اینن کی یهودی لارینگ نقشه لری طریقیندن باشیما گلدی، خدمت ائدمیشم، ^{۲۰} و نهیین او زادلارینگ اعلام ائدمکیندن کی سزینگ ایچی خوب ایمیش دریغ ائدمیشم و چه جمع ایچینده، چه ده ائودن ائوه سیزه تعلیم وئرمیشم. ^{۲۱} هم یهودی لارا هم ده یونانلی لارا گواھلیگ وئرمیشم کی توبه اینن تارئیا ساری دؤنلر و ربیمیز عیسا مسیحه ایمان گتیرلر. ^{۲۲} ایندی دا، باخینز، مقدس روحونگ هدایتی اینن گئدیرم اورشلیمه و هئچ بیلیمیرم دا کی اوردن باشیما نه گلر؛ ^{۲۳} بهغیری بو کی تارئینگ مقدس روحو منه گواھلیگ وئیر کی هر شهرده زندان و مصیبت منیم یولومو گوزله ییر. ^{۲۴} اما من نه جانیمی حسابا گتیریم، نه ده جانیم اوز یانیمدا آرزو قوپیرام. فقط بو کی باشارام اوز وظیفه می و او خدمتی کی رب عیسادان بئلمه وئریلمیش یئرینه ائتیشتیرم و تارئ فیضی نینگ خوش خبرینه گواھلیگ وئرم. ^{۲۵} ایندی، باخینز، من بیلیرم کی سزینگ هئچ بیرینز داها منیم ایزی می گورمز. سیزلر کی من آراینزدا گچمیشم و تارئ پادشاه لیگی نینگ خوش خبرینی بئلینزه اعلام ائدمیشم. ^{۲۶} بو سبریه ده بوگون گواھلیگ وئیریم کی من واری گسینگ قانیندان آری یام، ^{۲۷} بو خاطره کی من تارئینگ واری سئدیگی بی کم و کسر بئلینزه اعلام ائدیم. ^{۲۸} اوزونگوزه و بوتون او سؤرویه دقت ائدینز. ائله او سؤرو کی تارئینگ مقدس روحو سیزی قؤیموش تا اوللارا ناظرلیگ ائدینز تا تارئینگ کلیساسینی کی اوز قانی اینان اؤنو آلمیش چوبانلیگ ائدینز. ^{۲۹} بیلیرم کی منیم گئدمکیمدن سورا، دژنده قوردلار گلر سزینگ آراینزا و سؤرویه رحم ائدمزلر. ^{۳۰} سزینگ اوز آراینزدا بیر پارا آداملار کی اگری گپلر چالیرلار، تورارلار آیاقی تا شاگردلری یولدان چیخارتالار و اوزلرینه قوشالار. ^{۳۱} پس هوشکار اولینز، یادینزدا ساخلاتینز کی من اوچ ایل، گئجه گوندوز گوز یاشی اینان واری گسه یول گورسدمکدن، آل چکمه دیم. ^{۳۲} ایندی دا سیزی تارئیا و اؤنونگ فیضی نینگ کلامینا تاپشیریرام کی قادر دیر سیزی بنا ائده و واری سچیلی لری آراسیندا سیزه میراث وئره. ^{۳۳} منیم گوزوم هئچ گسینگ نقره سی، طلا سی یا دا رختی قولونجوندا ده بیلیمیش.

۳۴ اؤزونگوز بیلیرینیز کی ائله بو اؤز آل لریم، اؤز احتیاج لاریمی و یانیمداکی لارینگ احتیاجینی برطرف ائدمیش. ۳۵ واری زاددا بئلینزه گؤرسد میشم کی، چوخ ایش گؤرمک این بیز ضعیف آدام لارا کؤمک ائده سیک و رب عیسانینگ سؤزلرینی یادیمیزدا ساخلاتاسیک کی نهیین اؤزو دئدی: ”وئرمک، آلماکدان بی دیر.“

۳۶ پؤلس بو سؤزلری تۆکندن سورا، دیز ووردو و اوللارینگ واریسی اینان دُعا ائدی. ۳۷ اوللارینگ واریسی آغلاشدیلار و پؤلس بوینونا آسیلدیلار و اؤنو ماچ ائدیله. ۳۸ واری زاددان آرتیق، پؤلسینگ بو سؤزو کی دئدی داها اؤنونگ ایزینی گؤرمزله، اوللاری غملی ائدی. اوندان کشتی یانچاز اؤنونگ یانی سورا گئتدیله.

۲۱

پؤلس گئدیر اورشلیمه

۱ اوللاردان آیریلاندان سورا، دریا یولوندان یولا دؤشدوک و مستقیم کوس جزیره سینه گئتدیک. او گؤنونگ صاباسی، رودس جزیره سینه و اوردان دا پاتارا بندرینه ائتیشدیک. ۲ اؤردا بیر کشتی بولدی کی فینیقیه یه گئیدیدی. اونا میندیک و گئتدیک. ۳ قپرسی چپ طرفیمیزده گؤرنده، اوندان گچدیک و سوریه یه ساری گئتدیک. صور بندرینه کشتیدن ائدیک، بو سبریه کی اؤردا کشتی نینگ اوکونو خالی ائده سیلر ایدی. ۴ شاگردلری بولدی و یئتدی گؤن اؤردا اوللار یانیندا قالدیک. بو شاگردلر مقدس روحونگ هدایتی این، پؤلسا دئییرلردی کی گئدمه یه اورشلیمه. ۵ اؤردا قالماگیمیز گؤن لری باش اولاندان سورا، یولا دؤشدوک و سفیریمیزینگ یولونو ایله ری توتدوک. شاگردلرینگ واریسی آروادلاری و اوشاق لاری اینان بیزی شه رینگ یازسی نچاز بدرقه ائدیله. اؤردا دریا قیراقیندا دیز ووردوک، دُعا ائدیک و ۱ بیر بیر این خدافلینگ ائدیک. اوندان سورا بیز کشتی یه میندیک و اوللار دا دؤندولر اؤز ائولرینه.

۷ بیز صور بندریندن سفیریمیزینگ قالیقینی کی دریا یولوندان ایدی گئتدیک و ائتیشدیک پتولامائیس شه رینه. اؤردا کاکالاری گؤردوک و بیر گؤن دا یانلاریندا قالدیک. ۸ او گؤنونگ صاباسی، اوردان چیخدیک و قیصریه شه رینه گلدیک. گئتدیک مَبشَر فیلیپس ائوینه، کی او یئتدی نفرینگ بیر ایدی کی ایله رتر خدمت ایچی سچیلیمیشلردی و اؤنونگ یانیندا قالدیک. ۹ فیلیپس دؤرد قیز واریدی کی نَبوت ائدیرلردی. اوللار آره گئدمه میشلردی.

۱۰ نچه گؤن ایدی اؤردا ایدیک کی بیر آگابوس آدی پیغمبر، یهودیه دن گلدی.

۱۱ او گلدی بیزیم یانیمیزا، پوئس بئلی باغیسینی گۆتوردو و اؤز آلرینی و قیچ لَرینی اؤنونگ اینان باغلادی و دئدی: «تاری نینگ مُقدّس روحو دئییر: "اورشلیمده کی یهودی لار بو بئلی باغی آیه سینی ائله بئله یین باغلایارلار و غیری یهودی لار آلینه وئره لر."»

۱۲ بونو ائشیدنده، بیز و اؤرداکی آدمالار پوئسا یالواردیک کی گئدمه یه اورشلیمه. ۱۳ اما پوئس جواب وئردی: «بو نه ایش دیر کی گۆرورینز؟ آغلایرینز و منیم اؤره کیمی قیریرینز. چونکی من حاضرَم رَب عیسا آدی سَبرسینه نه فقط دؤشم زندانا، بلکی اورشلیمده اؤلم.» ۱۴ اوندا کی گۆردوک مُجاب اولمئیر، آل گۆتوردوک و دئدیک: «قؤی تا رَینگ سن دِیگی اولونا.»

۱۵ او گۆنلردن سورا، آلیاقیمیزی ییغدیک و اورشلیمه ساری یولا دؤشدوک. ۱۶ قیصریه ده زندلیگ ائدن شاگردلرینگ بیر پاراسی بیزیم اینن گلدیلر و بئلمیزی آپاردیلار بیر مناسون آدی آدم ائوینه تا اؤردا قالاک. مناسون، قیرسلی ایدی و قدیمکی شاگردلرینگ پیری ایدی.

پوئس، یعقوب گۆرمکینه گئدیر

۱۷ اوندا کی ائتیشدیک اورشلیمه، کاکالار خوشحال لیگ اینن بیزیم پیشوا بیزیمیزا گلدیلر. ۱۸ او گۆنونگ صاباسی پوئس بیزیم اینن، یعقوب گۆرمکینه گئتدی. واری شیخ لر دا اؤردا ایدیلر. ۱۹ پوئس اوللارا سلام وئردی و اوندان، واری او ایش لری کی تارئ اؤنونگ خدمتی طریقیندن غیری یهودی لار آراسیندا گۆرموش ایدی، تک تک اوللارا تعریف ائدی. ۲۰ اوللار بونو ائشیدنده، تارئ یا عَزّت ائدیلر و پوئسا دئدیلر: «کاکا، گۆرورینگ کی یهودی لار آراسیندا نئجه مینگ نفر ایمان گتیرمیشلر و واریسی ده شریعت ایچی غیرت وارلاری. ۲۱ اوللار آراسیندا، سنینگ باره اینگده بئله دئییلر کی سن واری او یهودی لارا کی غیری یهودی لار آراسیندا زندلیگ ائدیرلر، اؤرگدیرینگ کی موسای پیغمبر شریعتیندن ایز بوکلر و بئللرینه دئییرینگ کی اوشاق لارینی سُنّت ائدمئیلر و رَسْم لریمیزه گۆره رووآل ائدمئیلر. ۲۲ پس ایندی نه یین اولاسی؟ اوللار حتما ائشیده لر کی سن گمیشینگ. ۲۳ پس بو ایشی کی بئلینگه دئییرک، گۆر. بیزیم یانیمیزدا دؤرد کیشی وار کی نذر وارلاری. ۲۴ بو کیشی لری آپار و اوللار اینان بئلینه طاهر اولماگ رَسْمینی یئرینه ائتیردینز. اوللارینگ خَرَجینی ده وئر تا باشلارینی قیرخَلر. بئله واری کس بیلر کی سنینگ باره اینگده دئییلن گپ گرچک ده ییل، بلکی سنینگ

اۋزونگ دە موسا شَرِيعَتِيْنَه گۆره زندليگ ائديزىنگ. ^{۲۵} آما او غیری یهودی لار باره سینده کی ایمان گتیرمیشلر، بیز اۋز حکمیزی بیر نامه ایچینه یازمیشاک و بئللرینه یوللامیشاک کی بُت لار ایچی قوربانلوق اولونموش آندن، قاندان، بوغولموش حیوان لارینگ آتینی یئمکدن و عقت سیزلیگدن اۋز لیرنی ایراق ساخلا یالار.»

^{۲۶} پس، او گۆنونگ صاباسی، پولس او آدمالاری گۆتوردو و اوللار اینان طاهر اولماگ رَسْمِیْنِ یئرینه ائتیشتیردی و گئتدی مَعْبَدَه تا اعلام ائده کی هاچان اوللارینگ طاهر اولماگی گۆنلری باش اولیر و اوللارینگ هر بیرسی ایچی قوربانلوق تقدیم اولیر.

پولسی مَعْبَدَه توتیرلار

^{۲۷} بیر زاد قالمامیشدی او یئتدی گۆن کی طاهر اولماگ گۆنلری ایدی تۆکنه کی نچه یهودی آسیا منطقه سیندن، پولسی مَعْبَدَه گۆردولر. اوللار بوتون جمعیتی جوشاردیلار و پولسی توتدولار، ^{۲۸} اوللار لیکه له بیرلردی کی: «یهود کیشی لری، کۆمک ائدیز؛ بو کیشی ائله او آدم دیر کی واری یئرده واری گسه بیزیم خلخیمیز ضدینه، شَرِيعَتِ ضَدِّیْنَه و بو یئر ضدینه تَعْلِیْمِ وئیر. بوندان برگذر، او حتّی یونانلی لاری دا گتیرمیش مَعْبَدِ ایچینه و بو مُقَدَّسِ یئری نَجَسِ ائدیمیش.» ^{۲۹} بو سَبریه کی اوللار بوندان ایلری اَفْسُسلِ ثروفیموسو شَهر ایچینده پولس اینان گۆرموشلردی و گمان ائدیرلردی کی پولس اۋنو گتیرمیش مَعْبَدِ ایچینه.

^{۳۰} اوندا بوتون شَهرِ آدَامِ جوشدولار! خلخ هر یاندان هُجوم گتیردیلر و پولسی توتدولار و مَعْبَدَن یازیا سئردیلر و فوری پولس دالی آردیندان مَعْبَدِ درلرینی باغلا دیلار. ^{۳۱} ائله اوندا کی سئیرلردی پولسی اۋلدوزلر، روم سریازلاری نینگ فرمانده سینه خبر گلدی کی اورشلیمینگ واری یئرینده شلوع دۆشموش. ^{۳۲} او فرمانده فوری سریازلاری و افسرلری گۆتوردو و هُجوم آپاردیلار جمعیته ساری. خَلخِیْنِگِ گۆزو فرماندهیه و سریازلارا دۆشَنده، پولسی وورماکدان آل ساخلا دیلار. ^{۳۳} اوندا او فرمانده گلدی ایلری، پولسی توتدو و فرمان وئردی کی اۋنو ایکی رَنجیر اینن باغلا یالار. اوندا دا جمعیتدن خبر آلدی کی او کیم دیر و نه ایش گۆرموش. ^{۳۴} جمعیتینگ بیر پاراسی داد وورولاردی و بیر زاد دئییرلردی، بیر پارا داهاسی دا بیر آیری زاد دئییرلردی. فرمانده کی شلوع

سبرسینہ حالی سی اولمادی کی گپینگ گرچکی نہ دیر، فرمان وئردی کی پوئسی آپارآلار قلعہ ایچینہ. ^{۳۵} پوئس قلعہ نینگ پلہ لرینہ ائتیشندہ، جمعیتینگ خشمی سبرسینہ سربازلار مجبور اولدولار پوئسی آل لری اوستونده آپارآلار. ^{۳۶} اوللارینگ قولونجوندان گن جمعیت، لیکلہ بیرلردی کی: «اؤنو اؤلدورینزا!»

پوئس خلخ اینن دانیشیر

^{۳۷} حلّی پوئسی آپارمامیشلاردی قلعہ ایچینہ کی پوئس فرماندہ یہ دئدی: «اولور سیزہ بیر زاد دئیہم؟» فرماندہ دئدی: «بئیہ سن یونالی دیل بیلیرینگ؟» ^{۳۸} بئیہ سن ائله او مصرلی دہیلینگ کی بیر مُدّت بوندان ایلری شورش یولا سالدی و دؤرد مینگ آدام اؤلدورنی اؤزو اینن آپاردی بیابانا؟» ^{۳۹} پوئس جواب وئردی: «من یہودی یام، کیلیکیہ ولایتی نینگ تارسوس شہری نینگ خلخیندم. من بئله بیر بی نام و نیشان شہرینگ آدمی دہیلیم. سیزہ یالواریرام کی قوئینز تا بو خلخ اینن دانیشام.» ^{۴۰} فرماندہ کی اجازہ وئردی، پوئس توردو پلہ لر اوستونہ. آلی اینن خلخہ اشارہ ائدی. اوندان کی واری کس بی سس اولدو، بئلری اینن عبرانی دیلده دانیشدی و دئدی:

۲۲

^۱ «کاکلار، بووآلار، بو گپلری کی ایندی اؤزومدن دفاع ائدمک ایچی سیزہ دئییرم، ائشیتینز.»
^۲ اوندان کی اوللار ائشیتدیلر کی پوئس عبرانی دیلده اوللار اینن دانیشیر، آرتیق بی سس اولدولار. پوئس دئدی:

^۳ «من بیر یہودی یام، کیلیکیہ ولایتی نینگ تارسوس شہرینده آنادان اولموشام آما بو شہردہ اورشلیمدہ بویوک اولموشام. جدلریمیزہ وئریلن شریعتی تمام و کمال گاملائیلدان اؤرگنمیشم و تارئ ایچی غیرتلی یام، ائله اولہیین کی بوگوئن کی گوئن سیز دا ائله بئلهیینینز. ^۴ من طریقت اہلینہ، اؤلوم حدیننجاز جور و جفا ائدیم. من اوللاری توتیردیم و آتیردیم زندانا. ہم کیشی لری، ہم دہ آروادلاری. ^۵ ائله اولہیین کی ائنگ بویوک کاہن و شیخ لر شوراسی نینگ واریسی منیم بو گپیہ گواہلیگ وئره بیلرلر. من بو آدام لاردان کاکلار ایچی نامہ لر آلدیم و گئتدیم دمشق شہرینہ تا اؤرداکی طریقت اہلینی باغلا یام و گتیرم بورا اورشلیمہ تا جزالارینی چکلر.

^۶ «ائله بئله کی یولدا گئدیردیم و دمشقہ یاخین ایدیم، تقریباً ظہر چاغی ایدی

کی بېردن بېر بویوک ایشیق گۆیدن دئیریمه ایشیلادی. ^۷ من دؤشدم یئره و بېر سس ائشیتدیم کی منه دئیردی: ”شائول، شائول، نه ایچی منی زجر وئیرینگ؟“ ^۸ خبر آلدیم: ”یا رب، سن کیمینگ؟“ جواب گلدی: ”من ناصرهل عیسیام، ائله او کی بئلسینه زجر وئیرینگ.“ ^۹ او آدام لار کی منیم اینن ایدیلار، ایشیقی گؤردولر اما اؤنونگ سسینی کی منیم اینن دانیشیردی آنکلامادیلار. ^{۱۰} دئدیم: ”یا رب، من نه ایش گؤره سیم؟“ رب منه دئدی: ”تور آیاقی و گئد دمشق ایچینه و اؤردا، واری او ایشلر کی معین اولموشانگ تا گؤزینگ سنه دئیلر.“ ^{۱۱} و بو خاطره کی او ایشیقینگ ایشیلیمگی سبرسینه گؤزیریم گؤره بیلئمیردی، یانیمداکی لار الیمدن توتدولار و گلدیک دمشق ایچینه.

^{۱۲} «دمشقده، بېر خانیا آدلی کیشی کی شریعته گؤره رووال ائدمکده چوخ غیرتلی ایدی و واری اؤردا زندلیگ ائدن یهودی لار اؤندان خوب دئیرلردی، ^{۱۳} گلدی منیم یانیم، توردو پهلیمه و بئلمه دئدی: ”شائول کاکا، گؤزیرینگ گؤرسون!“ ائله او آن گؤزیریم آچیلدی و اؤنو گؤردوم. ^{۱۴} او دئدی: ”جدلریمیز تارئسی سنی معین ائدمیش تا اؤنونگ سئدیگینی بیلینگ و او صالح خادمی گؤزینگ و آغیزندان سؤزلر ائشیدینگ. ^{۱۵} چونکی واری گس یانیندا سن اؤنونگ ایچی بېر شاهد اولارانگ و هر نه یه کی گؤرموشینگ و ائشیتمیشینگ گواھلیگ وئره رینگ. ^{۱۶} ایندی نه ایچی معطل ائدیرینگ؟ تور آیاقی اؤنونگ آدینی چاغیر، تعمید غسلی توت و گناه لارینگدان آرین!“

^{۱۷} «اوندا کی بؤکولموشدم اورشلیمه و معبدده دُعا ائدیردیم، خالدان گئتدیم ^{۱۸} و ربی گؤردوم کی منه دئیر: ”تئز اول و فوری اورشلیمدن چیخ یازیا. بو سبریه کی اوللار او گواھلیگی کی سن منیم باره مده وئیرینگ قبول ائدمزلر. ^{۱۹} من دئدیم: ”یا رب، اوللارینگ اؤزلری بیلیرلر کی من بو عبادتگاهدان او عبادتگاهها گئدیردیم و اوللاری کی سنه ایمان وارلاری ایدی زندانا آتیردیم و وورودوم ^{۲۰} و اوندان کی سینینگ شاهدینگ، استیفان قانینی تۆکورلردی منیم اؤزوم اؤردا تورموشدم و بونو تصدیق ائدیردیم و اؤنو اؤلدورن لرینگ قابالارینی ساخلایردیم.“ ^{۲۱} رب منه دئدی: ”گئد، بو سبریه کی من سنی ایراق یئرلره غیری یهودی لار یانینا یوللایارام.“

^{۲۲} بو سؤزنجاز خلخ پولسا قولاق آسیرلاردی. اوندان سورا سس لرینی اوجالدیلار و دئدیلر: «بیر بئله یین آدمی یئر اوستوندن نابود ائدینز چونکی دئری قالمگی روآ دهیل.» ^{۲۳} ائله بئله کی اوللار داد چکیرلردی و عابالارینی باش لاری

ایجیندہ تکان وٹریرلردی و گوئیہ تورپاق سوریرلاردی،^{۲۴} فرماندہ دستور وٹردی کی پولسی گتیرلر قلعه ایچینہ و دئدی کی اونا شلاق وورالار و بئلسیندن بازجولیک ائدر تا معلوم اولا کی نہ ایچی خلخ بئله یین اؤنونگ ضدینہ داد چکیرلر.^{۲۵} آما اوندا کی پولسی باغلا ییرلاردی تا بئلسینی شلاق وورالار، پولس بیر آفسرہ کی اؤردا تورموشدو دئدی: «آیا قانون بو اجازہی سیزہ وٹریر کی بیر آدمی کی روم تبعة سی دیر، بوندان ایلری کی محاکمہ اولا شلاق ووراینز؟»^{۲۶} او آفسر بونو ائشیدندہ، او فرماندہ یانینا گئتدی و بئلسینہ دئدی: «ہنچ بیلیرینگ کی نہ ایش گؤروینگ؟ بو سبریہ کی بو کیشی روم تبعة سی دیر.»^{۲۷} اوندا او فرماندہ گلدی پولس یانینا و بئلسینہ دئدی: «منہ دی گؤرم، سن روم تبعة سی یانگ؟» پولس جواب وٹردی: «بلہ.»^{۲۸} او فرماندہ دئدی: «من روم تبعة سی اولماک ایچی چوخ پیل خرچ ائدمیشم.» پولس دئدی: «آما من آنادان اولاندان روم تبعة سی یام.»

^{۲۹} بئله، اوللار کی قرار ایدی پولسی بازجولیک ائدر فوری اؤز لینی چکدیلر قیراقا و او فرماندہ دا قورخدو. بو سبریہ کی بیلدی پولس روم تبعة سی دیر و او بیر روملی یی باغلامیش.

پولس یهود شوراسی نینگ حضوروندا

^{۳۰} آما او گؤنونگ صاباسی، فرماندہ کی چوخ گؤینو سئردی بیلہ کی یهودی لار گرچکدن نہ ایچی پولسی مٹہم ائدمیشلر، پولسی آچدی و باش کاہن لہ و بوتون شورا آدم لارینا دستور وٹردی تا ییغیلر. اوندا او دا پولسی گتیردی آشاغی اوللار حضورونا.

۲۳

^۱ پولس شورا آدم لارینا گؤز توکدو و دئدی: «کاکالار، من بوگؤنانچاز راحت وجدان اینان تارئ حضوروندا زندلیگ ائدمیشم.»^۲ پولس بونو دئیندہ، ائنگ بویوک کاہن، خانیا، پولس یانیندا توران آدم لارا، فرمان وٹردی کی یوموروق اینان وورالار پولس آغیزی ایچینہ.^۳ اوندا پولس خانیا یا دئدی: «تارئ سنی وورار. ای آغارمیش دیوار! سن اوتورموشانگ اؤرا تا شریعتہ گؤرہ منہ حکم ائدینگ، آما شریعتینگ برعکسینہ فرمان وٹریرینگ تا منی وورالار؟»^۴ او آدم لار کی پولس یانینا تورموشلاردی، دئدیلر: «سن تارئ نینگ ائنگ بویوک کاہنینا اہانت ائدیرینگ؟»

° پوئس دئدی: «کاکالار، من بیلیمئیردیم کی او ائنگ بویوک کاهن دیر؛ بو سبریه کی توراتدا یازیلیمیش کی: "اؤز خلخینگ رئیسینه پئس دئمہ."»
 ۶ پوئس کی بیلیردی اوللارینگ بیر پاراسی صدوقی فرقه سیندن و بیر پاراسی ده فریسی فرقه سیندن دیرلر، شورا دا اوجا سس این دئدی: «کاکالار، من بیر فریسی یم بیر فریسی آدامینگ دا اوغلو یام. اولوگردن دئریلمک امید ی سبرسینه دیر کی محاکمه اولیرام.» ۷ پوئس بونو دئینده، فریسی لر و صدوقی لر آراسیندا جر و بحث یولا دؤشدو و جمعیت ایکی بئیلہ اولدو. ۸ بو سبریه کی صدوقیلر دئیرلر کی نه اولوگردن دئریلمک وار، نه فرشته وار، نه ده روح وار، آما فریسی لر بوللارینگ واریسینا اعتقاد وارلاری.

۹ اوندا چوخ سر و صدا یولا دؤشدو! بیر پارا تورات معلّم لری کی فریسی فرقه سیندن ایدیلر، توردولار آیاقی و سخت ضدّ ائدی لر و دئیلر: «بیز بو آدامدا هئچ خطا گورمئیرک. هاردان معلوم کی بیر روح یا دا بیر فرشته اؤنونگ اینان دانیشمامیش اول.» ۱۰ جر ائله اوخاری توتدو کی فرمانده قورخدو کی اوللار پوئسی تیکه له یلر. پس سریازلارا فرمان وئردی کی گئدلر آشاغی و پوئسی اوللار آراسیندا گؤتورلر و آپارالار قلعه ایچینه.

۱۱ ائله او گئجه، رب توردو پوئس یانینا و دئدی: «اؤره کینگ قایم اولسون! چونکی ائله اوله یین کی اورشلیمده منیم بارهمده گواھلیگ وئرمیشینگ، رومدا ده گواھلیگ وئره سینگ.»

پوئس اؤلدورمکی نینگ نقشه سی

۱۲ صابا سحری، یهودی لار بیر نقشه چکدیلر و بئیلنه آند ایچدیلر کی تا پوئسی اؤلدورمه یلر، نه بیر زاد یئیهرلر، نه ده بیر زاد ایچرلر. ۱۳ قیرخ نفر دن آرتیق آدام، بو نقشه ده آل وارلاری ایدی. ۱۴ اوللار گئدی لر باش کاهن لر و شیخ لر یانینا و دئیلر: «بیز سخت آند ایچمیشک کی تا پوئسی اؤلدورمه یک، چؤره ک قویماک آغیزیمیزا. ۱۵ پس ایندی سیز و شورا آداملاری، روم فرمانده سیندن سئینز کی پوئسی گتیره سیزینگ یانینزا، بو ماھانا کی سئینز قضیه سینی دقیق تر بیلینز. بیز ده آمادایاک کی بوندان ایلری کی بورا ائتیشہ بئلسینی اؤلدورک.»

۱۶ پوئسینگ باجیسی اوغلو اوللارینگ نقشه سیندن خبر اولدو، پس گئتدی قلعه یه و پوئسی خبر ائدی.

۱۷ پوئس ده آفسرلرینگ بیرسینی چاغیردی و دئدی: «بو جاھالی آپار فرمانده یانینا، بو سبریه کی بیر گپ واری کی اونا دئیہ.»^{۱۸} آفسر ده اؤنو گؤتوردو آپاردی فرمانده یانینا و دئدی: «زندانی پوئس منی چاغیردی و مندن سئدی کی بو جاھالی گتیرم سنینگ یانینگا؛ بیر گپ واری کی سنہ دئیہ.»^{۱۹} فرمانده ده او جاھالینگ آلیندن توتدو، اؤنو چکدی بیر قیراقا و خلوتده بئلسیندن خبر آلدی: «سئیرینگ منہ نہ دئیینگ؟»

۲۰ پوئسینگ باجیسی اوغلو دئدی: «یھودی لار بیر بیر اینن قرار گسمیش لرتا سندن سئیر کی صابا پوئسی آپارانگ شورایا، بو ماھانا کی سئیرلر اؤنونگ قضیہ سینی دقیق تر بیلر. ۲۱ آما سن مجاب اولما کی بو ایشی گؤزینگ، بو سبریه کی اوللار آداملاری نینگ قیرخ نفریندن آرتیقی، پوئس ایچی کمین ائدمیشلر. اوللار آند ایچمیشلر کی تا پوئسی اؤلدورمه یئر، نہ بیر زاد یئیر نہ ده بیر زاد ایچر. ایندی ده آماده دیرلار و فقط معطل دیرلر کی سن اوللار سئدیگینی قبول ائدینگ.»

۲۲ فرمانده، او جاھالی مُرخص ائدی و اونا قَدغن ائدی کی: «هئچ کسه دئمه کی بو زادلاری منہ خبر وئرمیشینگ.»

پوئسی قیصریه یه آپاریرلار

۲۳ اوندا فرمانده، ایکی نفر آفسرلردن چاغیردی و بئللرینہ دئدی: «ایکی ایز پیادا سریاز، یئدمیش آتلی سریاز و ایکی یوز نیزہلی سریاز آماده ائدینز تا گئجه ساعت دو قوز دا قیصریه شہرینہ گئڈر. ۲۴ پوئس ایچی ده آت آماده ائدینز و اؤنو صاخ و سلامت آپارینز والی فلیکس یانینا.»^{۲۵} بیر نامه ده یازدی کی بئله یازیلیمیشدی:

۲۶ «گلودیوس لیسایسدان

عالیجناب والی فلیکسه:

سالام لار،

۲۷ یھودی لار بو آدمی توتدولار و سئیرلردی بئلسینی اؤلدورلر، آما من سریازلاریم اینان گئدیم و اؤنو قورتاردیم، بو سبریه کی ائشیدیمیشدیم کی روم تبعہ سی دیر. ۲۸ من سئیردیم بیلم کی اؤنو نہ جُرمًا مُتہم ائدمیشلر، پس بو آدمی آپاردیم اوللارینگ شوراسینا ۲۹ و بیلدیم کی اؤز شریعتلری بارہ سینده مُتہم اولموش و بئله بیر جُرم ائدمیش کی اؤلومه یا دا زندانا

لايق اولاً. ۳۰ اوندأ كى بيلديم اؤنونگ ضدينه نقشه چكميشلر، اؤنو فورى يوللاديم سيزينگ يانينزا و اؤنو مٲٲهم ائدنلره دا فرمان وئرديم تا او شكايى كى بو آدامدان وارلارى گتيرگر سيزينگ حضورونزا.»

۳۱ پس سريازلار، آلدیگی لاری فرمانا گوره پولسى گؤتوردولر و ائله گئجه اؤنو آنتيپاتريس شهرينه آپارديلار. ۳۲ او گؤنونگ صاباسى سريازلارينگ قالىقى قلعه يه بوكولدولر و فقط آتلى سريازلار پولس يانى سورا گئتديلر. ۳۳ اوللار قيصر يه شهرينه ائتيشنده، او نامه يي وئرديلر والى يه و پولسى دا گتيرديلر اؤنونگ حضورونا. ۳۴ والى ده نامه يي اوخودو و پولسدان خبر آلدى كى هانى ولايتينگ آدمى دير. اوندأ كى بيلدى كى پولس كيليك يه ولايتى نينگ دير، ۳۵ دئدى: «سنى مٲٲهم ائدن لر بورا ائتيشنده، سنينگ سؤزلرينگه قولاق آسارام.» و فرمان وئردى كى پولسى هيروديس كاخيندا ساخلالار و بئلسينى گؤزله يئر.

۲۴

پولس قيصر يه ده فليگس حضوروندا

۱ بئش گؤندن سورا، ائنگ بويوك كاهن، حانبا، نچه شيخ اين و بير ترولس آدى وكيل اين گلدى. اوللار پولسدان والى يا شكايى ائديلر. ۲ پولسى احضار ائدن سورا، ترولس، والى فليگس حضوروندا پولسى مٲٲهم ائدمكه باشلادى و بئله دئدى: «عاليجناب فليگس، سيزينگ كؤلگه ييز آلتيندا امن و امانليگده يك و سيزينگ بصيرتلى ليگينز دولتينه دير كى بو ملتينگ گؤن و روزگارى يئتر اولموش. ۳ بيز اؤز وظيفه ميز بيليرك كى هر يئر ده و هر موقع، سيزدن قئردانليگ ائدك. ۴ آما بونونگ ايچى كى داها بوندان آرتيق وقتينزى توتماياك، خواهش ائديرك كى بيزه مرحمت ائدينز و بو مختصر عرضيميزى ائشيدينز. ۵ بيز بو نتيجه يه ائتيشميشك كى بو آدم، بير فتنه آدم دير و دنيا نينگ وارى يئر ينده، بوتون يهودى لار آراسيندا بلوا سالير. ائله بئله ده، بو آدم ناصره لى لر فرقه سى نينگ باشى بويوك لر يندن دير. ۶ او، حقى تلاش ائدى كى معبدى حرمت سيز ائده؛ آما بيز اؤنو توتدوك و سئيرديك اؤز شريعتيميز گوره بئلسينى محاكمه ائدك. ۷ آما فرمانده ليسياس گلدى و اؤنو گؤجكى بيزيم آليميزدن چيخارتدى ۸ و اؤنونگ شاكى لارينا فرمان وئردى كى گلر سيزينگ يانينزا. ايندى، اگر اؤزونگوز اوندان بازجوليگ ائدينز، باشارايينز بيلينز كى وارى او اٲٲهام لار كى اونا وورموشاك، گرچك دير.»

۹ یہودی لار دہ بو اٹھامی وورماگدا تیرتولسا قوشولدولار و تصدیق ائدی لار کی واری زاد ائله بئلهیین دیر کی او دئییر.

۱۰ اوندا کی والی، پولسا اشارہ ائدی کی دانیشا، پولس بئله جواب وئردی: «والی فلیکس، بیلیرم کی سیز چوخ ایل لر دیر کی بو ملتہ قاضی لیگ ائدیرینز؛ پس مطمئن، اوزومدن دفاع ائدیرم. ۱۱ اوزونگوز باشارارینز خبرلشینز و بیلینز کی پُرسش ایچی اورشلیمہ گئدمکیمدن، اون ایکی گون آرتیق گجمہمیش ۱۲ و بو مُدت دہ، نہ بیر گورموش کی من بیر گس اینن جر و بحث ائدم یا دا جماعتی جوشاردام، چہ مَعبدہ، چہ یہودی لارینگ عبادتگاہیندا و چہ شہر ایچیندہ، ۱۳ نہ دہ اوللار باشارالار او اٹھامی کی ایندی منہ وورولار، سیزہ ثابت ائدئر. ۱۴ آما بونو سیزہ اعتراف ائدیرم کی طریقتہ گورہ کی بو آدم لار اؤنو بیر آیری فرقہ بیلیرلر، من جدلریمیزینگ تارئسینی پُرسست ائدیرم و واری او زادلار کی توراتدا و پیغمبرلر کتابیندا یازیلیمیش، ایمان واریم و ۱۵ تارئیا امید واریم کی ہم عادل آدم لار ایچی، ہم دہ ظالم آدم لار ایچی اولولردن دئرلیمک گونو وار کی بو کیشی لرینگ اؤزلری دا قبول وارلاری. ۱۶ بو سبریہ دہ، ہمیشہ تالاش ائدیرم کی ہم تارئ یانیندا، ہم دہ آدم لار یانیندا راحت وجدان اینان زندلیگ ائدم. ۱۷ ایندی دہ، نچہ ایلدن سورا، اورشلیمہ گئدیم تا ملتیمہ صدقہ لر آپارام و تا قوربانلوق تقدیم ائدم. ۱۸ ائله اوندا کی بو ایشلری گوروردوم، منی بوندان سورا کی طاهر اولماک رَسْمینی یئرینہ ائتیردمیشدیم مَعبدہ بولدیلار. نہ بیر جمعیت ییغیلیمیشدی دئییریمہ، نہ دہ بیر شلوغ وار ایدی. ۱۹ آما اؤردا بیر پارا یہودی کی آسیا منطقہ سیندن ایدیلر، وار ایدی کی بوردا سیزینگ حضورونزدا اولاسیلار تا اگر منیم ضدیمہ بیر شکایت وارلاری، دئیئر ۲۰ یا دا قوی تا بو آدم لارینگ اؤزلری دئیہ لر کی اوندا کی شورا حضوروندا تورموشدوم، نہ جرم مندہ گوردولر ۲۱ بہ غیری بو بیر زاد کی اوللار آراسیندا توردوگیم وخت، اوجا سس اینن دئدیم کی: "اولومدن دئرلیمک مسئلہ سی سبرسینہ دیر کی من بوگون سیزینگ حضورونزدا مُحاکمہ اولیرام."»

۲۲ آما والی فلیکس کی طریقت دن چوخ خوب باش چیخارتیردی، مُحاکمہ پی گئری آتدی و دئدی: «ہر موقع کی فرماندہ لیسایاس گلدی، سیزینگ قَضیہ یز ایچی بیر تَصْمیم توتارام.» ۲۳ اوندان سورا اؤردا کی آفسرہ فرمان وئردی کی پولسی گوز آلتیندا ساخلایا، آما بیر پارا آزادلیگ لر دا اونا وئرہ و بو کی اؤنونگ یولداشلاری نینگ ہئچ بیرسی نینگ جلوسینی توتمایا تا اوللار پولسینگ

احتیاج لاریبی برطرف ائدڙ.

^{۲۴} نئجه گؤندن سورا، والی فلیکس، آروادی دروسیلا اینان کی یهودی ایدی، گلدی و یوللادی پولس قولونجونو و پولس سؤزلرینه او ایمان باره سینده کی مسیح عیسیا دیر قولاق آسدی. ^{۲۵} اوندا کی پولس، صالحلیگدن، پرهیزکارلیگدن و او محاکمه دن کی قیامت گؤنونده اولور دانیشدی، فلیکس تلواسه یه دؤشدو و دئدی: «فعلا گئد! بیر آیری فرصت ده، گئنه ده آدام یوللایارام قولونجونگا.» ^{۲۶} ائله بئله ده فلیکس امید واریدی کی پولس اونا بیر رشوه وئره. بو سبریه ده، تئز تئز آدام یوللایردی پولس قولونجونو و بئلسی اینن دانیشیردی.

^{۲۷} ایکی ایل دن سورا، پورکیوس فستوس، فلیکس یئرینی توتدو و والی اولدو. فلیکس ده کی سئیردی یهودی لارا لطف ائدمیش اول، پولسی ائله بئله زنداندا ویل ائدی.

۲۵

پولس فستوس حضوروندا

^۱ اوچ گؤن ایدی کی والی فستوس ولایتہ ائتیشمیشدی کی قیصریه شہریندن گئتدی اورشلیمه. ^۲ اؤردا باش کاهن لر و یهودی لارینگ آدی سانلی آداملاری، والی فستوسا پولس شکایتینی ائدی لر و اصرار ائده-ائده ^۳ والیدان سئدی لر کی اوللارا لطف ائده و پولسی احضار ائده اورشلیمه، بو سبریه کی اوللار نقشه چکمیشلردی کی یولدا پولسی اؤلدورلر. ^۴ والی فستوس جواب وئردی کی پولس قیصریه شہرینده زنداندا دیر و بو دا کی فستوسونگ اؤزو ده سئیردی ائله بو تئزلیگرده گئده اؤرا. ^۵ فستوس دئدی: «پس سیزینگ آراینزدان، نئجه باشی بویوک آدام منیم اینن گل سین تا اگر بو آدام بیر خطا ائدمیش اول، اؤنونگ شکایتینی ائدڙ.»

^۶ والی فستوس بیر سکیز - اون گؤن اوللار اینان قالدی و اوندان سورا دا قیصریه یه بؤکولدو و او گؤنونگ صاباسی، حکم ائدمک یئرینده اوتوردو و دستور وئردی کی پولسی گتیرلر. ^۷ پولس ائتیشنده، اورشلیمدن گن یهودی لار، پولسینگ دئییرینده توردولار و چوخ آغیر آغیر ائتہام لار پولسا ووردولار، آما باشارمادیلار او ائتہام لاری ثابت ائدڙ.

^۸ پولس اؤزوندن دفاع ائدی و دئدی: «من نه یهودی لار شریعتینہ، نه

مَعْبَدَه، نہ دہ روم پادشاہی نینگ ضِدِّینہ خطا ائدمیشم۔»
 ۹ آما والی فِستوس کی سئیردی یہودی لارا لُطف ائدمیش اولا، پوئسا دئدی:
 «سئیرینگ کی گئدینگ اورشلیمہ و اُردا بو اِتھام لار ایچی منیم حضورومدا
 مُحاکمہ اولانگ؟»

۱۰ آما پوئس جواب وئردی: «من روم پادشاہی نینگ مُحاکمہ سیندہ
 تورموشام، یعنی ائله اؤرا کی منہ حکم اولوناسی. من یہودی لارہ ہنچ خطا
 ائدمیشم ائله اولہیین کی سیزینگ اؤزونگوز دہ بونو چوخ خوب بیلیرینز.
 ۱۱ پس اگر من تَقصیر کارام و بیر ایش گورموشم کی حَقِّیم دیر اؤلوم، بونونگ
 قولونجوندا دہ ییلیم کی اؤلومدن قَجم. آما اگر او اِتھام لار کی اوللار منہ
 وورموشلار یالان دیر، ہنچ گس باشارماز منی وئره اوللار آیینہ. من سئیرم کی
 روم پادشاہی نینگ مُحاکمہ سیندہ محاکمہ اولام.»

۱۲ اوندا والی فِستوس، اؤز شوراسی آداملاری اینان شوہر ائندن سورا جواب
 وئردی: «سئمیشینگ کی روم پادشاہی نینگ مُحاکمہ سیندہ محاکمہ اولانگ؟
 روم پادشاہی نینگ مُحاکمہ سیندہ دا محاکمہ اولارانگ.»

فِستوس آگریپاس اینان شوہر ائدیر

۱۳ نئچہ گؤندن سورا، آگریپاس پادشاہ و برنیکی، والی فِستوسا خوش گدینگ
 دئمک ایچی، قیصریہ شہرینہ گدلیر. ۱۴ اوللار چوخ گؤنلر اُردا قالدیلار.
 فِستوس پوئس جریانی بی پادشاہ ایچی تعریف ائدی و دئدی: «بوردا بیر کیشی
 وار کی فِلیکس اؤنو زنداندا ویل ائدمیش. ۱۵ اوندا کی اورشلیمدہ ایدیم، باش
 کاهن لُر و یہودی لارینگ شیخ لُری اونا اِتھام ووردولار و مندن سئدیلر کی اؤنو
 محکوم ائدم. ۱۶ من اوللارا جواب وئردیم کی روملی لارینگ رسمی دہ بیل کی
 بوندان ایلری کی بیر مُتھمی، شاکی لاری اینان قَرشی بہ قَرشی ائدُر و او مُتھم بو
 فُرستی واری اولتا او اِتھام لار بارہ سیندہ کی بئلسینہ وورولموش، اؤزوندن
 دفاع ائدہ، اؤنو تَسلیم ائدُر. ۱۷ پس اوندا کی بوردا گپ اولدولار، معطل
 ائدمہ دیم بلکی او گؤنونگ ائله صاباسی، حکم ائدمک یئریندہ اوتوردوم و فرمان
 وئردیم کی او کیشی پی گتیرگُر یانیم. ۱۸ اوندا کی او کیشی نینگ شاکی لاری توردولار
 آیاقی تا دانیشلار، او کیشی پی منیم گمان ائدیگیم پئس پئس اِتھام لارینگ ہنچ
 بیرینہ مُتھم ائدمہ دیلر. ۱۹ بلکی بیر نئچہ زاد اوستونہ کی اؤز دینلری بارہ سیندہ
 ایدی و بیر عیسا آدلی کیشی نینگ بارہ سیندہ کی اؤلوموش آما پوئس اِدعا ائدیر

دئری دیر، جر و بحث ائدیرلردی. ^{۲۰} من کی بیلئمئردیم نهین بیر بئلهین مسئله لره ائتیشهسیم، او کیشیدن خبر آلدیم کی آیا سنئر گئده اورشلیمه تا اوردو بو ایتهم لار ایچی محاکمه اولو. ^{۲۱} آما اوندو کی پولس سنئی کی روم پادشاهی نینگ رآی پی صادر اولانانچاز گوز آلتیندا قالا، من ده دستور وئردیم کی پولسی، او زامانانچاز کی باشارام بئلسینی یوللایام روم پادشاهی یانینا، زنداندا ساخلایالار. ^{۲۲} اوندو آگریپاس، فستوسا دئدی: «سنئر کی اوزوم بو آدامینگ سوزلرینی ائشیدم.»

فستوس ده دئدی: «صابا ائشیده رینز.»

^{۲۳} پس او گونونگ صاباسی، آگریپاس و برنیکی چوخ دبدبه و کبکه اینن گدلیر و نظامی فرمانده لر اینن و شهرینگ باشی بویوکری اینان گئتدیلر محاکمه تالارینا. اوندو فستوس دستور وئردی و پولسی گتیردیلر. ^{۲۴} فستوس دئدی: «ای آگریپاس پادشاه! ای واری سیزلر کی بوردا بیزیم اینن حاضرینز! بو آدام کی گوروزینز، ائله او آدام دیر کی بوتون یهود خلخی اوندان منه شکایت ائدمیشلر، هم اورشلیمده و هم بوردا و داد و بیداد یولا سالمیشلار کی بو آدام داها دئری قالمایسی. ^{۲۵} آما من بو نتیجه یه ائتیشدیم کی او بیر ایش گورمه میش کی سزاسی اولوم اولو و بو سبریه کی بو آدامینگ اوزو سنئی کی روم پادشاهی نینگ محاکمه سینده محاکمه اولو، پس من ده تصمیم توتدوم کی اونو یوللایام. ^{۲۶} آما هئچ حتمی سوز یوخوم کی بو آدام باره سینده، آقام روم پادشاهی ایچی یازام. بو سبریه ده اونو گتیرمیشم واریزینگ حضورونزا، علی الخصوص دا آگریپاس پادشاه سیزینگ حضورونزا، تا بلکم بازجولیکدان سورا، بیر سوز واریم اولو تا روم پادشاهی ایچی یازام. ^{۲۷} بو سبریه کی منه بله واریس گلیر کی بیر زندانی پی یوللایام روم پادشاهی یانینا، آما یازمایام کی جرمی نه دیر.»

۲۶

پولس آگریپاس حضوروندا اوزوندن دفاع ائدیر

^۱ آگریپاس پادشاه پولسا دئدی: «اجازه وارینگ کی اوزونگدن دفاع ائدمک ایچی دانیشانگ.» اوندو پولس اوز آلینی اوزاتدی و اوزوندن دفاع ائدمک ایچی بئلهین دانیشدی: ^۲ «آگریپاس پادشاه، منیم ایچی بو افتخار دیر کی بوگون سیزینگ حضورونزا اوزومدن واری او ایتهم لار ضدینه کی یهودی لار منه وورموشلار، دفاع ائدیرم. ^۳ علی الخصوص بو خاطره کی سیز، یهودی لارینگ

واری رَسْم لَری اینن و اختلاف نظر لَری اینن آشنا یائینز. پس سیزه یالواریرام کی حوصله اینن منیم سؤز لَریمه قولاق آسائینز.

۴ «یہودی لارینگ واریسی بیلیر لَر کی من جاہال لیگیمدان بری نہین زندلیگ ائدمیشم، یعنی ائله او اؤلدن کی اؤز ملتیم آراسیندا و اورشلیمده ایمیشم. ۵ اوللار چوخ وخت دیر کی بونو بیلیر لَر و اگر سئیلر باشارالار گواہلیگ وئر لَر کی من بہ عنوان بیر فریسی دینیمیزینگ ائنگ چتین فرقه سینہ گؤره زندلیگ ائدمیشم ۶ ایندی دا او امید سبر سینہ کی تارئ جد لَریمیزہ وئر دیگی و عدہ یہ واریم بوردا تورموشام تا محاکمہ اولام. ۷ ائله او وعدہ کی بیزیم اون ایکی طایفہ میز بو امیدہ کی بئل لَری ایچی یئرینہ ائتیشہ، جدیت اینن گئجہ و گؤندوز تارئ پی پرست ائدیر لَر. ای پادشاہ، یہودی لار منی بو امید سبر سینہ مٹہم ائدمیش لَر. ۸ نہ ایچی سیز لَر ایچی کی بوردا حاضرینز اینانمالی دہییل کی تارئ اولول لَری دئریدیر؟

۹ «منیم اؤزوم مُجاب اولموشدوم کی ناصرہ لی عیسا آدی نینگ ضدینہ چوخ ایش لَر گؤرہ سیم ۱۰ و اورشلیم شہریندہ دا ائله بئله ائدیم. من باش کاهن لَر دن اختیار آلاندان سورا نہ فقط چوخ آدمی ایماندارلاردان آئدیم زندانا، بلکی اوندان دا کی اؤلومہ محکوم اولیرلاردی من اوللار ضدینہ رأی وئریدیم. ۱۱ چوخ وخت لَر دا اوللاری واری عبادتگاہلاردا مجازات ائدیردیم و دستی بیر ایش گؤروردوم تا گُفر دئیلر. منیم خشمیم اوللارا ائله چوخ ایدی کی حتی اؤزگہ شہر لرنچاز اوللارینگ پی لَرینی سؤروردوم و بئل لَرینہ جور و جفا ائدیردیم.

۱۲ «ائله بو گئدمک گلمک لَرینگ بیریندہ، او اِقتدار و اختیار اینان کی باش کاهن لَر دن واریم ایدی گئدیردیم دَم شق شہرینہ. ۱۳ ای پادشاہ، ظہر چاغی ایدی کی یولدا بیر ایشیق گؤردوم کی گؤیدن ایدی. او ایشیق گؤندن آرتیق ایشیلیردی و من و ہم سفر لَریم دئیرینہ ایشیلادی. ۱۴ اوندان کی واریمیز دؤشدوک یئرہ، من بیر سس ائشیتدیم کی عبرانی دیلدہ منہ دئیردی: ”شائلول، شائلول، نہ ایچی منی رَجَر وئرینینگ؟ سنہ چتین دیر کی میخلرہ تپیش وورانگ!“ ۱۵ خبر آلدیم: ”یا رَب، سن کیمینگ؟“ رَب دئدی: ”من عیسیام، ائله او کی بئلسینہ رَجَر وئرینینگ. ۱۶ یئر دن تور آیاقی و آیاق باشیندا تور. بو سبر یہ کی من بو ہدفہ سنہ ظاہر اولموشام کی سنی تعیین ائدم تا منیم نوکریم اولانگ و تا ہرنہ یہ کی او ظریق دن منی گؤرموشانگ و ہرنہ یہ کی من او ظریق دن اؤزومو سنہ گؤرسدرم گواہلیگ وئرینینگ. ۱۷ من سنی اؤز خلخینگ دن و غیر یہ یہودی لار آئیندن قورتارام. ائله اوللار کی بئلینگی یوللایرام یانلارینا ۱۸ تا اوللارینگ گؤز لَرینی

آجانگ تا قَرَنگی لیگدن ایشیقہ و شیطان قُدرتیندن، تارِیا دُونلر، تا گُناہلاری باغیشلانا و او آداملار آراسیندا کی او ایمان طریقیندن کی منہ وارلاری، سچیلیمیشلر، یئر توتالار.

۱۹ «پس ای آگریپاس پادشاه، من او رؤیایی کی گوردوم و گویدن ایدی، قولاق آردی ائدمہدیم. ۲۰ بلکی اُول اوللارا کی دَمَشقدہ ایدیلر، اوندا دا اورشلیمده و بوتون یہودیہ منطقہ سینده و ائله بئله دا غیری یہودی لارا اعلام ائدیم کی توبہ ائدہسیلر و تارِیا ساری دُونسیلر و عَمَل لری اینن ثابت ائدہسیلر کی توبہ ائدمیشلر. ۲۱ بو سَبریہ ایدی کی یہودی لار منی مَعبدده توتدولار و سئیرلردی منی اُولدورلر. ۲۲ بوگوْنانچاز، تارِی منہ کؤمک ائدمیش و بوردا تورموشام و کوچوکدان بویوکه گواہلیگ وئریم. منیم گپیم هنج نہ دهییل به غیری ائله او سؤز کی پیغمبرلر و موسای پیغمبر دئمیشلر کی اولوناسی: ۲۳ بو کی وَعده وئرلین مَسیح رَجَر چکہسی و اُولکی نفر اولاسی کی اُولورْدَن دئرلیلر تا هم بیزیم خلخیمیزه و هم غیری یہودی لارا ایشیقی اعلام ائده.»

۲۴ ائله بئله کی پوْلُس بو سؤزلر اینن اؤزوندن دفاع ائدیردی، والی فستوس اوجا سَس اینن دئدی: «پوْلُس، سن دلی اولموشانگ. سنینگ چوخ بیلدیگینگ سنی دلی ائدمیش.» ۲۵ آما پوْلُس جواب وئردی: «عالیجناب فستوس، من دلی دهییلیم. بلکی حقیقتی دئیرم و عقله جور گن گپلر چالیرام. ۲۶ بو سَبریہ کی پادشاه اؤزو بوللاری بیلیر و من جرأت اینن اؤنونگ اینن دانیشیرام. بو خاطرہ کی مطمئنم کی بوللارینگ هنج بیر اؤنونگ گوزوندن ایراق قالمامیش، چونکی بو بیر ایش دهییل کی بیر پناه گنجدا اولونموش اول. ۲۷ ای آگریپاس پادشاه، سن پیغمبرلره ایمان وارینگ؟ بیلیرم کی ایمان وارینگ.» ۲۸ آگریپاس پوْلُسا دئدی: «ائله بو تئزلیگده سئیرینگ منی قانع ائدینگ کی مَسیحی اولام؟» ۲۹ پوْلُس دئدی: «تارِی دان سئیرم کی گنج یا تئز نہ فقط سیز بلکی واری اوللار کی بو گوْن منیم سؤزلریمی ائشیتیدیلر منیم لهیین اولالار، اَلبت نہ رنجیرلرده.»

۳۰ اوندا پادشاه توردو آیاقی و ائله بئله دا والی، پرنیکی و اوللار کی اوللار اینن اوتورموشلاردی. ۳۱ اوندا کی گئدیلر یازیا، بیر بیرہ دئیرلردی: «بو آدام هنج ایش گورمه میش کی سزاسی اُولوم یا دا زندان اول.»

۳۲ آگریپاس، فستوسا دئدی: «اگر بو آدام سئمه میشدی کی روم پادشاهی نینگ محکمہ سینہ یوللانا، آزاد اولا بیلردی.»

پولس گئدیر روما

۱ اوند کی تصمیم توتولدو کی دریا یولوندان ایتالیا گئدک، اوللار پولسی و بیر پارا آیری زندانی لری ده تحویل وئردیلر بیر آفسره کی آدی یولیوس ایدی. یولیوس روم پادشاهی نینگ گردانیندان ایدی. ۲ بیز بیر کشتی یه کی آدرامیتینوس شهریندن گلیمیشدی و گئدیردی آسیا منطقه سی نینگ بندرلرینه میندیک و یولا دؤشدوک. مقدونیه لی آریستارخوس دا کی تسالونیک شهری نینگ آدام لاریندان ایدی بیزیم اینن ایدی. ۳ او گؤنؤنگ صاباسی ائتیشدیک صیدون شهرینه. یولیوس، پولس اینن مهربانلیگ اینن رووال ائدی و قؤیدو تا گئده یولداش لاری یانینا تا اوللار پولس احتیاج لارینی برطرف ائدئر. ۴ اؤردان گئنه دریا یولونو ایلری توتدوک اما بو خاطره کی یئل بیزیم مُخالیفیمیز آسپردی، قیرسینگ او قیراقیندان کی یئل و طیفان اؤرابی توتمئیردی گئتدیک. ۵ کیلیکیه و پامفیلیه بندرلری نینگ قیراقیندا کی سولاردان گچندن سورا، گلدیک میرا ساحلینا کی لیکه ولایتینده ایدی. ۶ اؤردا او آفسر بیر کشتی بولدو کی اسکندریه شهریندن گلیردی و گئدیردی ایتالیا و بیزی اونا میندیردی. ۷ بیر نچه گؤن یوآش یوآش گئتدیک و سختلیگ اینن گئیدوس ساحلینا ائتیشدیک و بو سبریه کی یئل قؤیمادی کی ایلترت گئدک گرتینگ او قیراقیندان کی یئل و طیفان اؤرابی توتمئیردی، سالمون شهری نینگ قرشیمی نانچاز گئتدیک. ۸ ساحل قیراقیندان سختلیگ اینن گچدیک و بیر یئر ائتیشدیک کی آدی 'قشنگ بندرلر' ایدی. اؤرا لاسائیه شهری نینگ یاخینیندا ایدی.

۹ بو سبریه کی وختیمیزینگ چوخونو آلدن وئرمیشدیک و داها ایلینگ بو موقع سینده دریا یولوندان سفره گئدمک خطر واری ایدی و حتی اوروج گؤنلری دا گچمیشدی، پولس اوللارا نصیحت ائدی و ۱۰ دئدی: «آقارلار، بئله کی گؤرورم بیزیم سفریمیز دریا یولوندان خطرلی اولور و چوخ دا ضرر نه فقط یوکه و کشتی یه بلکی بیزیم جانیمیزا دا ده بیر.» ۱۱ اما او آفسر، ناخدا و کشتی آیه سی نینگ سؤزلرینه آرتیق اهمیت وئیردی تا پولس دئدیگی سؤزلره. ۱۲ اما او بندر بیر یئر ده ییلدی کی اولا قیشی اؤردا گچیردینگ، بو خاطره دا آدام لارینگ چوخو تصمیم توندولار کی اؤردان سفرلرینه دریا یولوندان ادامه وئرلر بو امیده کی باشارالار فینیکس بندرینه ائتیشلر و قیشی اؤردا گچیردئر. بو بندر گرت

جزیرہ سیندہ ایدی و جنوب غربی و شمال غربی یہ ساری ایدی.

دریانینگ تیغانی

۱۳ اوندہ کی جنوب ظرفیندن گلن یوآش یوآش آسمگہ باشلادی، اوللار گمان ائدیگر کی مقصدلرینہ ائتیشمیشلر. پس لنگر آتدیلار و گرت ساحلی نینگ یاخینیندان کشتی سؤردیلر. ۱۴ آما چوخ گچمہ میشدی کی بیر گوچلی یئل جزیرہ دن گلدی. او یئلہ شمال شرقی یئلی دئییلیدی. ۱۵ کشتی بیر چوخ گوچلی یئلہ گرفتار اولدو و یئلینگ جلوسیندا تورا بیلئمیدی. بیز داها اؤزومیزی وئردیک یئل آلینہ و یئل بیزی آپاریدی. ۱۶ بیر گودا آدلی کوچوک جزیرہ نینگ پناہی آلتیندان گئتدیک و کشتی نینگ نجات قایقینی گوچکی ساخالیا بیلدیک. ۱۷ کشتیدہ ایش گؤرن لَر نجات قایقینی اوخاری چکندن سورا، ارگن اینن کشتی نینگ دئییری بی تیرینگ باغلادیلار تا کشتی قیریلیمہ. اوندان سورا دا بونونگ قورخوسوندان کی ائدمیہ کشتی سیرتیسده چامورا باتا، لنگری آتدیلار و کشتی یئل اینن گئیدی. ۱۸ بو سبریه کی یئل شدت اینن بیزہ وورودو، او گؤنونگ صاباسی اوللار کشتی نینگ یوکونو دریا ایچینہ تۆکمگہ باشلادیلار. ۱۹ اؤچونجو گؤندہ، کشتی نینگ ائائینی اؤز آل لری اینن تۆکدولر دریایا. ۲۰ اوندہ کی چوخ گؤن لَر نہ گؤن چیخدی، نہ دہ اولدوزلار و طیفان دا بیزیم اوستومیزہ آزالمیدی، بیزیم واریمیز او امید کی نجات توتماکا واریمیز ایدی آلدن وئردیک. ۲۱ بو خاطرہ کی اوللار چوخ وخت ایدی کی خورکی یئمہ میشلاردی، پولس توردو اوللار آراسینا و دئدی: «کیشی لَر، سیز منہ قولاق آساسیدینز و گرتدن چیخمیہ سیدینز تا بوغاد ضرر و زیان گؤرمہ ییز. ۲۲ با بو حال سیزی تشویق ائدیزم کی اؤرہ کینز قایم اولسون، سیزینگ آراینزدان هئچ گس جانینی آلدن وئرمز، فقط کشتی آرادان گئدہر. ۲۳ بو خاطرہ کی ائلہ دؤنن گئجہ تارئینگ بیر فرشته سی بوردا منیم قَرشیمدہ توردو. ائلہ او تارئ کی من بئلسینہ تَعَلق واریم و اؤنو پَرست ائدیزم. ۲۴ او فرشته منہ دئدی: ”پولس، قورخما. سن روم پادشاهی نینگ حضوروندا توراسینگ و باخ، تارئ سنینگ واری هَمسفرلرینگ جانینی باغیشلامیش بئلینگہ.“ ۲۵ پس کیشی لَر، اؤرہ کینز قایم اولسون، بو سبریه کی من تارئ یا ایمان واریم کی دقیق ائلہ اولہ یین اولور کی منہ دئییلیمش. ۲۶ آما بیزیم کشتی میز بیر جزیرہ دہ چامورا باتاسی.»

۲۷ اون دؤردونجو گئجہ دہ، ائلہ بئلہ کی یئل بیزی آدریاتیک دریاسیندا اوتایدن

بوتایا سؤیریدی، تقریباً گئجه یاری ایدی کی کشتیده ایش گؤزن لَر گمان ائدیرلردی کی قورولوقا یاخین لَشیرلَر. ^{۲۸} پس اوللار سویونگ عُمقینی اندازه توتدولار گؤردولَر کی قیرخ متر دیر. بیر آز ایلرتر گئنه اندازه توتدولار گؤرولَر کی اوتوز متر دیر. ^{۲۹} بونونگ قورخوسیندان کی دریاداکی تووالارا ده یک، کشتی نینگ گئری سیندن دؤرد لَنگر آتدیلار و دُعا ائدیلَر تا هَرنه تئزتر سحر اولا. ^{۳۰} کشتیده ایش گؤزن لَر کی بیر یول گزیرلردی تا کشتی دَن قچلَر، بو ماہانا کی سئیرلَر کشتی نینگ جلوسیندایکی لَنگرلری آتالار سویا، کشتی نینگ نجات قایقینی آتدیلار دریا ایچینه. ^{۳۱} پولس او آفسره و سربازلارا دئدی: «اگر بو کیشی لَر کشتی ایچینده قالمایالار، سیز نجات توتا بیلَمینز.» ^{۳۲} اوندا سربازلار او ایپلری کی کشتی نینگ نجات قایقینی ساخلایردی گسدیلر و قایقی ویل ائدیلر تا گئده.

^{۳۳} تقریباً یاخین ایدی سحر اولا کی پولس اوللارینگ واریسینی تشویق ائدی تا بیر زاد یئیلر. بئلرینه دئدی: «بوگؤن اون دؤردونجو گؤن دیر کی بدون بو کی بیر زاد یئینز ائله بئله انتظار چکیرینز و هئچنه یئمہ میشینز. ^{۳۴} پس بئلینزی تشویق ائدیم کی قیلن خورکی یئینز. بو سبریه کی سیزه قوت وئر، چونکی هئچ بیرینینگ باشینزدان بیر تالا توک دا آزالماز.» ^{۳۵} پولس بو گپلری چالاندان سورا چؤره ک گؤتوردو و واری گسینگ حضوروندا تارئی پی شکر ائدی، چؤره کی تیکه لدی و یئمکه باشلادی. ^{۳۶} اوندا اوللارینگ واریسی اؤره ک توتدولار و قیلن خورکی یئدیلر. ^{۳۷} بیزلر کی کشتیده ایدیک واری بئلینه ایکی یوز یئدمیش آلتی نفر ایدیک. ^{۳۸} اوللار خورکی یئیندن سورا، بوغدانینگ قالیقینی دریایا توکدیلر و کشتی پی اؤنگول لَشیدریدیلر.

^{۳۹} سحر اولاندا، تانیمادیلار کی او یئر هارا دیر، آما بیر رزلی کوچوک خلیج گؤردولر و قرار قؤیدولار کی اگر اولا کشتی پی اؤردا ساخلایالار. ^{۴۰} پس لَنگرلرینگ ایپینی گسدیلر و لَنگرلر دؤشدولار سویا. ائله بئله دا سگانی ساخلایان ایپلری آچدیلار. اوندا کشتی نینگ جلوسیندایکی بادبانی یئلینگ موافقی اوخاری چکدیلر و ساحله ساری ایلری گئدیلر. ^{۴۱} آما کشتی سو آلتیندایکی کورّا یئرلرینگ بیرینه دیدی و چامورا باتدی. کشتی نینگ جلوسی گیر ائدی و تکان یئمہ دی، آما کشتی نینگ گئری طرفی موجلاردان قیریلدی.

^{۴۲} سربازلار سئدیلر زندانی لاری اؤلدورلر تا ائدمیه کی بیرى شنا ائده و قچه. ^{۴۳} آما او آفسر کی سئردی پولسی نجات وئره، قؤیمادی اوللار بو ایشی گؤزلر. او آمر ائدی کی اؤل اوللار کی شنا ائده بیلرلر، آتیلایالار دریا ایچینه و اؤزلرینی

قورولوقا ائتيردگر. ^۴ و اوللارينگ قالیقی دا تخته لر اوستونده يا دا کشتی نینگ تیکه لری اوستونده اؤز لیرینی قورولوقا ائتيردگر. و بئله واری گس صاغ و سلامت ائتیشدیلر قورولوقا.

۲۸

مالتادا

۱ صاغ و سلامت قورولوقا ائتیشدیگیمیزدن سورا، بیلدیک کی او جزیره نینگ آدی مالتا دیر. ^۲ او جزیره نینگ خلخی بیزه چوخ مهربانلیگ ائدی لر بو خاطره کی اوللار بیزیم ایچی اوت ائدی لر و بیزیم واریمیزی خوش ایز اینن قبول ائدی لر بو سبریه کی یاغیش یاغیردی و سویوق ایدی. ^۳ اوندا کی پولس کی بیر قوجاق اودون ییغمیشدی، اودونو آتدی اوت اوستونه؛ اوتونگ حوروندان، بیر ایلان اوت ایچیندن چیخدی و یاپیشدی پولسینگ آلیندن. ^۴ اوندا کی او جزیره نینگ خلخی گوردولر کی ایلان آسيلمیش پولس آلیندن، بیر بیره دئدی لر: «هئج شک یوخ کی بو آدم قاتل دیر. هرچند دریادان نجات توتوموش، آما عدالت قویمئیر دئری قالا.» ^۵ آما پولس ایلانی سیلکه له دی و آتدی اوت ایچینه و پولسا هئچ نه اولمادی. ^۶ خلخ گوزله بیردی کی پولسینگ بدنی شیشه یا دا بیردن دوشه اوله. آما اوندا کی چوخ وخت گوزله دی لر و گوردولر کی پولس باشینا هئج قضا گکمئیر، فکر لیرینی ده ییشدی لر و دئدی لر کی پولس بیر تارئ دیر.

۷ اورانینگ یاخین لرینده بیر پارا یئر وار ایدی کی بیر پوبلیوس آدی کیشی کی ایدی. پوبلیوس جزیره نینگ بویوکی ایدی. او بیزی اوز ائوینه قوناقلادی و اوچ گون بئلمیزه آیه چیخدی. ^۸ قضا دان، پوبلیوسونگ بو آسی مریض دوشموشدو و ایسیتمه و اسهال واری ایدی. پولس اونونگ یانینا گئتدی و دُعا ائدی، آلبنی اونونگ اوستونه قویدو و بئلسینی شفا وئردی. ^۹ بو ایشدن سورا، جزیره نینگ باقی آدم لاری دا کی مریض ایدی لر گلدیلر و شفا توتدولار. ^{۱۰} اوللار بیزه چوخ احترام و عزت ائدی لر و اوندا کی آلیاقیمیزی ییغیردیک تا مینک کشتی یه گئدک، هر نه کی لازم واریمیز ایچی آماده ائدی لر.

پولس روما ائتیشیر

۱۱ اوچ آیدان سورا، او کشتی اینن کی قیش جزیره ده قالمیشدی، ووردوک سویا. او کشتی اسکندریه شهریندن گلیردی و جُمولو تارئ لارینگ نشاناسینی

جلوسیندا واری ایدی. ^{۱۲} سیراکوز شہرینہ ائتیشندہ، لنگر آندیک و اؤچ گؤن اؤردا قالدیک. ^{۱۳} اؤردان دا دریا یولونو ایلری توتدوک و ریگیون شہرینہ ائتیشدیک. بیر گؤندن سورا، جنوب طرفیندن گلن یئل آسمگہ باشلادی و ایکینجی گؤندہ، پوتیولی شہرینہ ائتیشدیک. ^{۱۴} بیز اؤردا کاکالاری بولدوک. اوللار بیزی دعوت ائدیلمر کی یئتدی گؤن بئلری اینن قالاک. و بئله روم شہرینہ ائتیشدیک. ^{۱۵} اوندا کی اؤرداکی کاکالار ائشیدمیشلردی کی بیز یولداپاک، آپپوس بازاری ننجاز و اؤچ میخانہ دئییلن یئر نجاز پیشوازیمیزا گلیمیشلردی. پولس اوللاری گؤزندہ تارئپی شکر ائدی و اؤرہ کی قایم اولدو. ^{۱۶} اوندا کی ائتیشدیک روما، پولسا اجازہ وئریلدی تا اؤزو تک زندلیگ ائدہ. بیر سریازدا اؤنو گؤزلہ ییردی.

پولس رومدا

^{۱۷} اؤچ گؤندن سورا، پولس اؤرانینگ یهودی لاری نینگ باشی بویوکلرینی بیر یئرہ بیغدی. اوللار گپ اولاندا، بئلرینہ دئدی: «کاکالار، هر چند کی من خلخیمیز ضدینہ یا دا جدلریمیز رسملری ضدینہ هئچ ایش گؤرممیشم، با بو حال اورشلیمدہ منی آتدیلاز زندانا و وئردیلر روملی لار آلینہ. ^{۱۸} اوندا کی روملی لار مندن بازجولیک ائدیلمر، سئیرلردی بئلمی آزاد ائدلر، بو سبریه کی منده هئچ جرم بولمادیلار کی سزاسی اولوم اول. ^{۱۹} اما بو خاطرہ کی یهودی لار اعتراض ائدیلمر، مجبور اولدوم کی سئیم روم پادشاهی نینگ محکمہ سیندہ محاکمہ اولام، آلبت بئله یین ده ییل کی اؤز ملتیمدن شکایت واریم اول. ^{۲۰} ائله بونونگ ایچی ده سئیم کی سیزی گؤرم و سیزینگ اینن دانیشام، چونکی یهود خلخی نینگ او امیددی سبرسینہ دیر کی منی بو زنجیر اینن باغلامیشلار.»

^{۲۱} اوللار پولسا دئدیلمر: «بیز سنینگ باره یینگدہ هئچ نامه یهودیه دن آلامیشاگ و اؤردان گلن کاکالارینگ هئچ ییری، سنینگ باره یینگدہ بیر پئس گزارش و خبر گتیرمه میشلر. ^{۲۲} اما بیز گؤینوموز سئیر بئلینگدن ائشیدک کی فکرینگ نہ دیر، بو سبریه کی بیلیرک خلخ واری یئرده بو فرقه ضدینہ دانیشیرلار.»

^{۲۳} اوللار پولس ایچی بیر گؤن معین ائدیلمر و چوخ آداملار گلدیلمر او ائوہ کی پولس اؤردا قالیردی تا بئلسینی گؤزلر. پولس سحر دن شامانچاز، تارئ پادشاه لیگی باره سیندہ مفضل اوللار ایچی دانیشدی. پولس تلاش ائدیلمر تا

موسا شریعتیندن و پیغمبرلر یازیلی لاریندان اوللاری عیسا باره سینده مُجاب ائده. ^{۲۴} بیر پارا آدام اؤنونگ گپلریندن مُجاب اولدولار، آما باقی سی اینانمادیلار. ^{۲۵} پس بیر اینن جر و بحث ائده ائده، اؤردان چیخدیلر. آما بوندان ایلری کی اؤردان گئدلر، پولس آخیرکی سؤزینی چالدى و دئدی: «تارئنینگ مُقدّس روحو ایشعیای پیغمبر طریقیندن سیزینگ جدلرینز اینن نه خوب دانیشدی، اوندان کی دئدی: ^{۲۶} گئد بو خلخ یانینا و دئ:

”گرچکدن کلام قولاقینزا دهیر، آما هئچ زامان اؤنو آنگلاماینز،

و گرچکدن باخاراینز، آما هئچ زامان اؤنو گورماینز؛

^{۲۷} چونکی بو خلخینگ اوره کی داش اولموش،

قولاقلاری آغیر اولموش،

و گوزلرینی باغلامیشلار،

تا ائدمیه کی گوزلری اینن گوزلر،

قولاقلاری اینان ائشیدلر

و اوره ک لری اینن آنگلایالار و گئری دؤنلر

و من اوللاری شفا وئرم.”

^{۲۸} پس بیلینز کی تارئنینگ بو نجاتی غیر یهودی لارا یوللانمیش؛ اوللار قولاق

آسارلار! ^{۲۹} پولس بو سؤزلری دئیندن سورا، یهودی لار ائله بئله کی بیر بیر اینن

سخت جر و بحث ائدیرلردی، اؤردان گئتدیلر.

^{۳۰} پولس ایکی ایل تامام، اؤردا اجاره ائدیگی ائوینده زندلیگ ائدی و هر گسی

کی گلیردی یانینا، قبول ائدیردی. ^{۳۱} پولس تارئ پادشاهلیگینی اعلام ائدیردی و

چوخ جسارت اینن و هئچ مانع اینن، رب عیسا مسیح باره سینده تعلیم

وئیردی.